Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica w Krakowie

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
Katedra Informatyki

STUDIA PODYPLOMOWE
SYSTEMY BAZ DANYCH

Projekt dyplomowy

System wspomagający zarządzanie zbiórką surowców wtórnych

Szymon Przybyło, Tomasz Rutkowski

Promotor: dr inż. Robert Marcjan
Kierownik studiów: dr inż. Marek Valenta

Kraków 2010

Copyright © 2010 Szymon Przybyło, Tomasz Rutkowski

Udziela się zezwolenia do kopiowania, rozpowszechniania i/lub modyfikacji tego dokumentu zgodnie z zasadami Licencji GNU Wolnej Dokumentacji w wersji 1.3 lub dowolnej późniejszej opublikowanej przez Free Software Foundation; nie zawiera Sekcji Niezmiennych, bez Tekstu na Przedniej Okładce, bez Tekstu na Tylnej Okładce. Kopia licencji załączona jest w rozdziale zatytułowanym GNU Free Documentation License

Spis treści

Rozdział I - Wprowadzenie i analiza 6
1. Cel projektu 6
2. Opis i analiza rzeczywistego środowiska działania przyszłego systemu 6
3. Określenie wymagań funkcjonalnych 8
4. Określenie wymagań niefunkcjonalnych 9
5. Identyfikacja aktorów i przypadków użycia 9
5.1. Konstrukcja diagramu przypadków użycia 9
5.2. Aktorzy 12
5.3. Przypadki użycia 13
5.4. Scenariusze przypadków użycia 14
5.5. Przypadki użycia – aktualizacja 24
5.6. Scenariusze przypadków użycia - aktualizacja 28
Rozdział II - Projekt systemu 44
1. Schemat bazy danych 45
2. Projekt tabel bazy danych 47
2.1. Tabela city 47
2.2. Tabela collection_region 48
2.3. Tabela collection_region_schedule 48
2.4. Tabela collection_region_street 48
2.5. Tabela contract 48
2.6. Tabela contract_position 49
2.7. Tabela customer 50
2.8. Tabela customer_address 50
2.9. Tabela contract_collection_schedule 51
2.10. Tabela employee 51
2.11. Tabela payment 51

2.12. Tabela waste 52
2.13. Tabela waste_storage 52
2.14. Tabela waste_storage_operation 53
3. Normalizacja bazy danych 53
4. Procedury składowane 54
4.1. Procedura isValidAccountNumber 54
4.2. Procedura isValidNip 55
4.3. Procedura isValidEmail 55
4.4. Procedura isValidPesel 56
4.5. Procedura isValidPhone 57
4.6. Procedura isValidRegon 57
4.7. Procedura checkCompanyAddress 58
4.8. Procedura getCityidByName 59
4.9. Procedura getCollectionRegionIdByName 59
4.10. Procedura getCustomerIdByEmail 59
4.11. Procedura getWasteIdBySymbol 60
5. Procedury wyzwalane 60
5.1. Procedura wyzwalana checkCompanyAddress 60
6. Wybór i charakterystyka narzędzi realizacji systemu bazy danych 60
7. Projekt interfejsu użytkownika 61
Rozdział III - Opis realizacji 63
1. Zrealizowane funkcjonalności 63
2. Instrukcja – przykładowe scenariusze pracy użytkownika 64
2.1. Dodanie klienta, sporządzenia umowy i ustalenie harmonogramu odbioru 64
2.2. Zarządzanie surowcami i magazynami 68
3. Przeprowadzone testy 70
Zakończenie 71

Bibliografia 72

Spis rysunków 72

Spis tabel 73

Załączniki 73

GNU Free Documentation License 73

Rozdział I - Wprowadzenie i analiza

1. Cel projektu

Genezą powstania Systemu wspomagającego zarządzanie zbiórką surowców wtórnych dla firmy ECO-SORT jest potrzeba zwiększenia kontroli i wydajności pracy działu rozliczeń, obsługi umów i magazynu. Łatwy dostęp do bieżących oraz historycznych informacji umożliwi pewniejsze i szybsze zarządzanie zgromadzonymi surowcami, co wpłynie korzystnie na poprawę jakości zarządzania firmą.

Główne cele:

- wdrożenie nowego, elektronicznego sposobu rejestracji danych dotyczących transakcji,
- wprowadzenie skutecznej rejestracji odebranych surowców i poprawa zarządzania przestrzenia magazynową,
- wsparcie tradycyjnego „papierowego" zbioru danych handlowych wydajnym rozwiązaniem opartym o bazę danych,
- umożliwienie sprawnego zarządzania finansami firmy w oparciu o dane zgromadzone przez dział umów i rozliczeń,
- poprawa jakości audytu działalności firmy.

2. Opis i analiza rzeczywistego środowiska działania przyszłego systemu

Firma ECO-SORT zajmuje się zbiórką i składowaniem surowców wtórnych (szkło, papier, metale, itp.) Jest również dostawcą surowców wtórnych do zakładów przetwarzania.

Obsługuje kilkanaście tysięcy klientów na terenie południowej Polski, którymi są zarówno osoby fizyczne jak i podmioty posiadające osobowość prawną. ECO-SORT posiada kilkanaście składowisk i magazynów oraz sortownię odpadów. W skład struktury przedsiębiorstwa wchodzą następujące jednostki organizacyjne: kierownictwo, dział umów, dział rozliczeń, magazyn.

Kierownictwo firmy w wyniku analizy działania poszczególnych działów uznało za konieczne wdrożenie systemu, który pozwoliłby na osiągnięcie konkretnych celów tj.

zwiększenie wydajności i kontroli pracy magazynu, działu umów i działu rozliczeń oraz poprawę jakości zarządzania firmą. W przyszłości planowana jest dalsza informatyzacja głównie procedur realizowanych przez kierownictwo przedsiębiorstwa i nowo powstający dział logistyczny.

Obecnie ECO-SORT nie posiada systemu komputerowego wspierającego dział umów i rozliczeń. Taki stan rzeczy uniemożliwia sprawną obsługę kontrahentów i wymusza zwiększanie ilości osób odpowiedzialnych za przygotowanie umów, rozliczenie wykonanych usług i controlling w ww. działach.

Podpisanie umowy z klientem przebiega w następujący sposób. Pracownik działu umów zawiera z klientem umowę na odbiór surowców wtórnych posortowanych. Następnie rejestruje umowę i klienta w odpowiednich kartotekach. Jeżeli konieczne jest przygotowanie aneksu lub wypowiedzenia umowy pracownik odszukuje w ww. rejestrach odpowiednie dane, które wykorzystuje do przygotowania zestawu dokumentów. W momencie, gdy realizuje wypowiedzenie umowy kontaktuje się z działem rozliczeń gdzie sprawdzane jest czy klient uregulował wszystkie płatności np. za wykonaną część zamówienia w przypadku umowy stałej. Jeżeli klient zapłacił za wykonaną usługę to wypowiedzenie może zostać podpisane.

Jednym z podstawowych zadań stawianych przed systemem jest generowanie raportów. Obecnie ich przygotowanie jest bardzo pracochłonne i czasochłonne, co odbija się niekorzystnie na wyniku finansowym firmy. Aby przygotować raport na zlecenie kierownika pracownicy działu umów przeglądają zapisy umów, raporty cząstkowe, papierowy rejestr dokonanych transakcji lub rejestry kasowe i wybierają potrzebne dane. Następnie przygotowują tabelaryczne zestawienie z zadanego okresu działalności firmy i przedstawiają je kierownictwu.

Podobne komplikacje występują w magazynie. Pracownicy na specjalnych formularzach odnotowują przyjęty towar. Formularze są podstawa rozliczenia umów i służą do sporządzenia różnego rodzaju zestawień pomocnych np. przy określeniu szybkości zapełniania się danego składu lub magazynu.

W pierwszej fazie działania systemu poza bieżącymi zadaniami planowane jest uzupełnienie bazy danych danymi archiwalnymi. Pracownicy firmy będą wprowadzali do bazy dane klientów, już zawarte umowy, stan realizacji umów, itp.

Kierownictwo zwróciło uwagę, że nowopowstający system musi zostać zaprojektowany w sposób pozwalający na sprawcą pracę użytkownikom

nieposiadającym doświadczenia w użytkowaniu tego typu systemów. W ramach wdrożenia przewidziano serię szkoleń dla osób wytypowanych do obsługi systemu.

3. Określenie wymagań funkcjonalnych

System zostanie wyposażony w mechanizm uwierzytelniania i autoryzacji. Poszczególne grupy pracowników będą miały dostęp tylko do tych funkcji systemu, które zostały im przydzielone. System umożliwi jednoczesną bezproblemową pracę wielu użytkowników. Będzie to aplikacja typu klient-serwer posiadająca interfejs przeglądarkowy i wykorzystująca centralną bazę danych do przetwarzania i składowania danych firmowych,.

Pracownicy magazynu rejestrują przywiezione surowce oraz rozdysponowują worki do odpowiednich magazynów i składów. Podczas rejestracji odbioru system weryfikuje czy przywieziony transport odpowiada umowie i informuje obsługę o nieprawidłowościach,

Klienci, którzy kupują surowce wtórne do dalszej obróbki lub przetworzenia potrzebują uzyskać informację czy dane zlecenie zostało już zrealizowane (wysłane). Do tego celu należy zaprojektować mechanizm pozwalający na monitorowanie stanu zlecenia za pośrednictwem strony internetowej.

Pracownicy działu umów rejestrują klienta, sporządzają umowy (jednorazowe i stałe), ustalają harmonogram odbioru, sporządzają aneksy i wypowiedzenia, a w razie konieczności naliczają opłatę manipulacyjną lub rabat.

Pracownicy działu rozliczeń dokonują rozliczenia salda i przyjmują wpłaty od klientów.

Pracownicy działów umów i rozliczeń współpracują ze sobą w trakcie wypowiedzenia umowy, która musi zostać najpierw rozliczona przez dział rozliczeń zanim będzie mogła zostać rozwiązana.

Kierownik ustala listę odebranych surowców, ustala taryfikator usług oferowanych przez firmę, ustala harmonogram odbioru surowców wtórnych z obszaru, na którym działa ECO-SORT, tworzy raporty (odbioru i dystrybucji surowców, stanu rozliczenia umów, itp.).

4. Określenie wymagań niefunkcjonalnych

System powinien być wyposażony w intuicyjny interfejs pozwalający na sprawna pracę osób o niewielkim doświadczeniu w wykorzystaniu aplikacji internetowych. Rozmieszczenie elementów w panelu użytkownika musi być ergonomiczne tak, aby poszczególne operacje przebiegały maksymalnie szybko i sprawnie.

System powinien działać na komputerach podłączonych do lokalnej sieci komputerowej i internetu pod dowolnym systemem operacyjnym. Przewidywana ilość użytkowników systemu to około 10 pracowników firmy i maksymalnie kilkudziesięciu kontrahentów firmy (stałych odbiorców surowców). System powinien być skalowalny i zapewnić poprawne działanie przy kilkukrotnie większej liczbie użytkowników. Czas reakcji systemu nie powinien przekraczać 2 sekund.

System powinien zapewniać ochronę danych (klientów, pracowników, handlowe) przed nieautoryzowanym dostępem w szczególności musi być zgodny z ustawą o ochronie danych osobowych.

5. Identyfikacja aktorów i przypadków użycia

5.1. Konstrukcja diagramu przypadków użycia

W trakcie przeprowadzania analizy rzeczywistego środowiska działania przyszłego systemu i wymagań funkcjonalnych zidentyfikowaliśmy pięciu użytkowników systemu - aktorów i kilkanaście przypadków użycia. Powiązania pomiędzy aktorami i przypadkami użycia zobrazowaliśmy na diagramie (Rysunek 1.) przygotowanym przy pomocy programu Visual Paradigm for UML Standard Edition. Poszczególne przypadki użycia zostały przypisane do jednego z czterech pakietów odpowiadających strukturze organizacyjnej firmy ECO-SORT.

Kolejnym etapem było opisanie wszystkich przypadków użycia. Do każdego przyporządkowaliśmy aktorów, opisaliśmy interesy uczestników, warunki początkowe konieczne do realizacji danego przypadku, oraz scenariusze główne i przypadki szczególne. Wyniki ww. czynności zaprezentowane są w sekcjach 5.2 i 5.3. Po skompletowaniu niezbędnej dokumentacji wybraliśmy środowisko do implementacji

projektu (szczegółowy opis w podrozdziale 7 rozdziału II). Następnie rozpoczęliśmy pracę nad schematem bazy danych.

W trakcie prac projektowych doszliśmy do wniosku, że niezbędnym elementem systemu będzie moduł pozwalający na zarządzanie danymi pracowników. Moduł ten może stanowić np. podwaliny systemu kadrowego firmy jednak, aby nie zmieniać głównego celu niniejszego projektu tj. budowy systemu pozwalającego na obsługę umów i rozliczeń, obsługę magazynu i wsparcie zarządzania firmą zdecydowaliśmy, że należy zrealizować jedynie niezbędne funkcjonalności pozwalające na dodanie i modyfikację danych, usunięcie pracownika, oznaczenie statusu (zatrudniony/zwolniony).

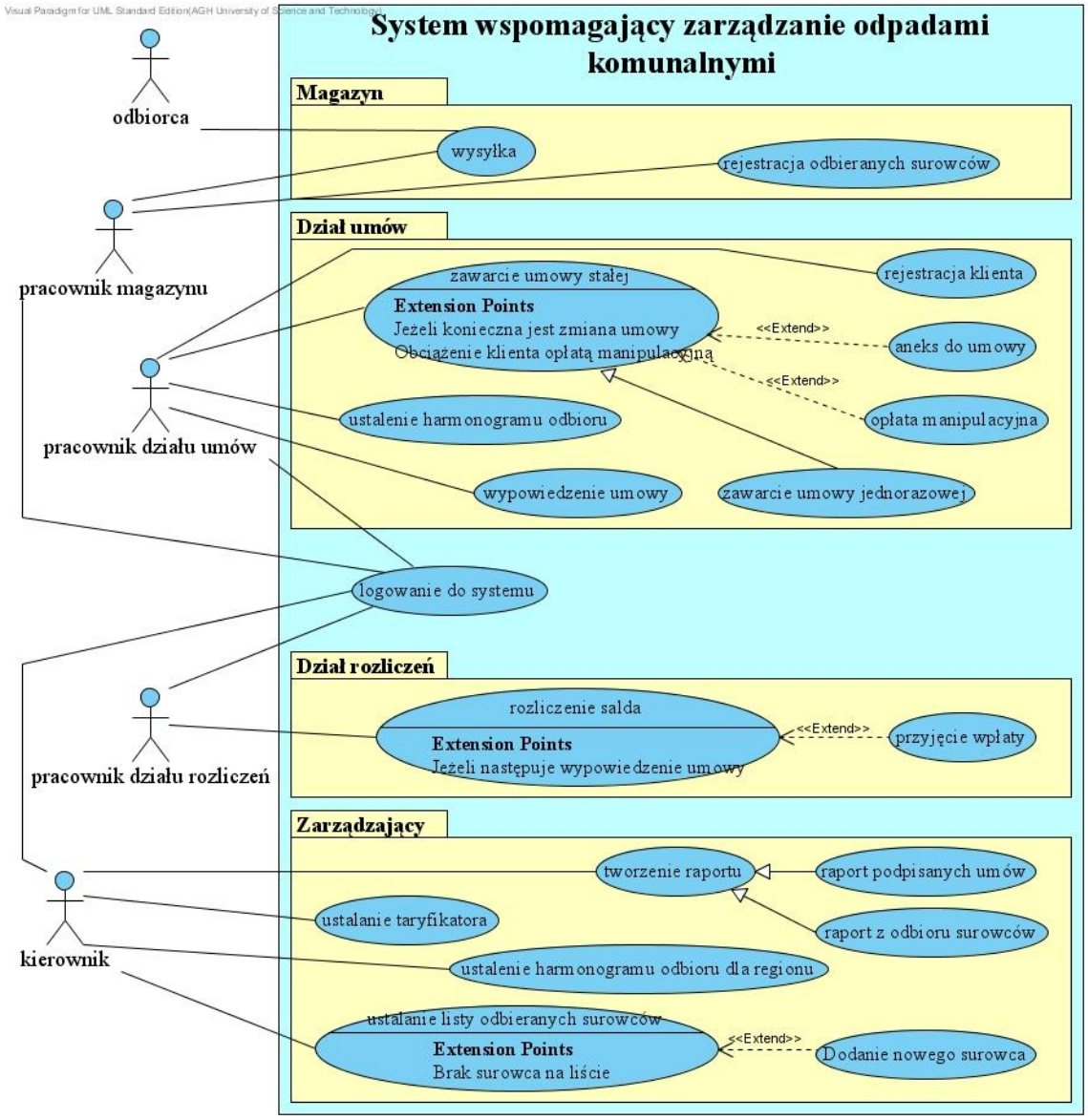

Rysunek 1. Diagram przypadków użycia

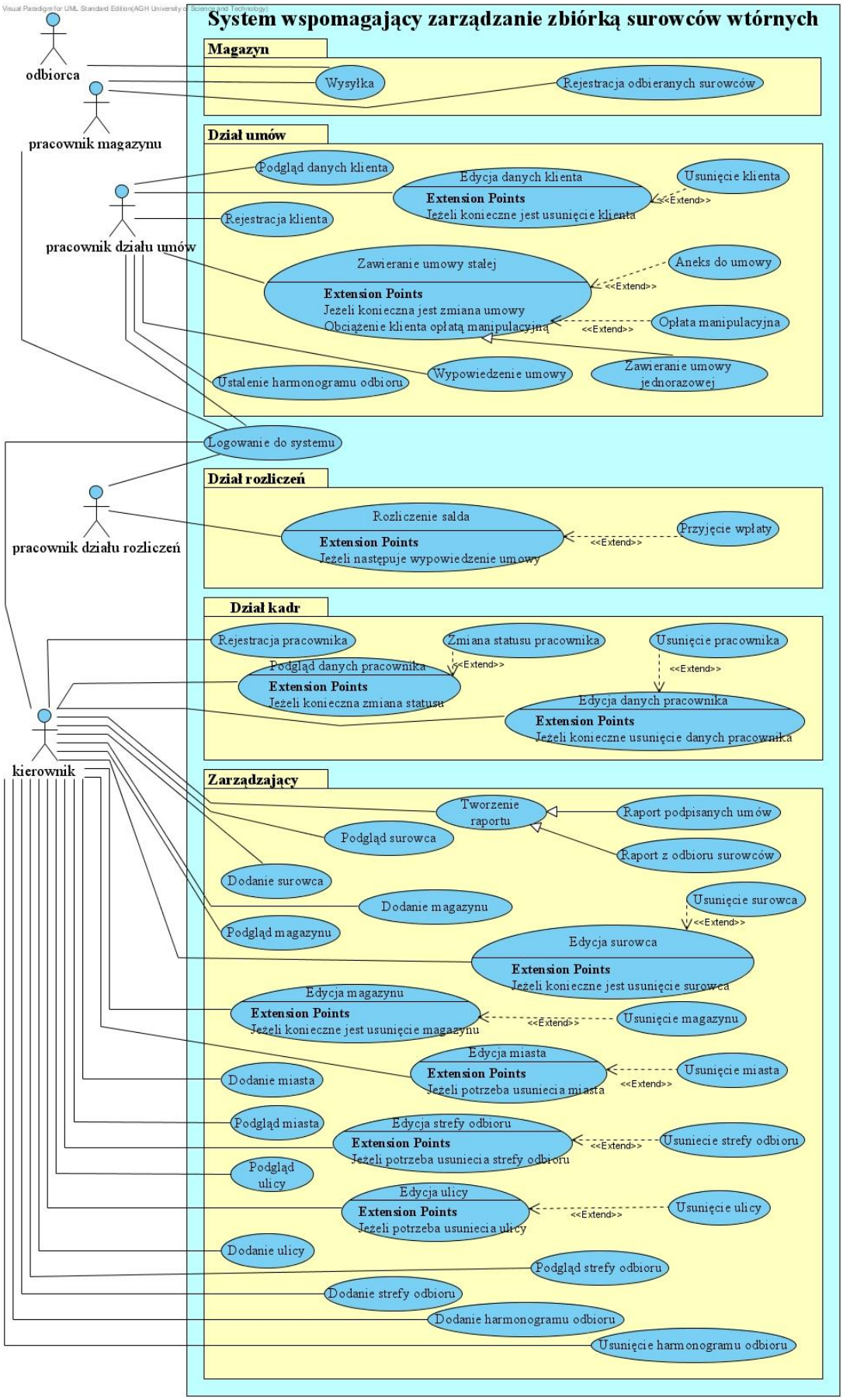

Rysunek 2. Zaktualizowany diagram przypadków użycia

Zmiana funkcjonalności systemu implikowała modyfikację diagramu przypadków użycia (Rysunek 2.), który został wzbogacony o pakiet Dział kadr.

Również wybór środowiska, w którym zrealizowaliśmy aplikację wymusił zmiany w diagramie i scenariuszach, które polegały na wyodrębnieniu poszczególnych akcji podejmowanych przez użytkownika do odrębnych przypadków użycia np. podgląd, dodanie, edycja, usunięcie danych. Scenariusze dla przypadków użycia, o które uzupełniliśmy diagram oraz zaktualizowane wersje pozostałych zostały opisane w sekcji 5.4. Rysunek 2. zawiera wszystkie przypadki użycia zidentyfikowane w trakcie analizy założeń funkcjonalnych i rzeczywistego środowiska, w którym będzie działał system.

5.2. Aktorzy

Odbiorca – podmiot, który kupuje surowce wtórne do dalszej obróbki, przetworzenia lub utylizacji.

Pracownik magazynu – pracownik, którego obowiązkiem jest odbieranie transportów surowców, rejestracja surowców dostarczanych do magazynu, wskazanie miejsca składowania surowców, przygotowanie zamówionych surowców do wysyłki.

Pracownik działu umów – pracownik, do którego obowiązków należy kompleksowa obsługa klientów firmy. Wyżej wymieniony pracownik firmy zajmuje się rejestracją i zmianą danych kontrahentów, przygotowaniem umów stałych i jednorazowych, przygotowaniem aneksów i wypowiedzeń umów. Może on również ustalić lub zmienić harmonogramu odbioru surowców.

Pracownik działu rozliczeń – pracownik, którego obowiązkiem jest obsługa wszelkich transakcji firmy (rozliczenie salda, przyjęcie wpłaty).

Kierownik – pracownik zarządzający działaniem firmy. Jest odpowiedzialny za organizację pracy, sprawozdawczość (przygotowuje raporty dla właściciela firmy) oraz strategię działania firmy (ustala listę odbieranych surowców i taryfikator).

5.3. Przypadki użycia

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane zostały przypadki użycia zidentyfikowane podczas analizy poprzedzającej budowę schematu bazy danych. Do każdego przypadku użycia przyporządkowani są aktorzy mający dostęp do wskazanych funkcji przyszłego systemu. Każdy przypadek użycia został krótko opisany.

Przypadek użycia	Aktorzy	Opis
Logowanie do systemu	Kierownik, Pracownik działu umów, Pracownik działu rozliczeń, Pracownik magazynu	Dostęp do aplikacji mogą uzyskać tylko uwierzytelnieni użytkownicy.
Ustalenie harmonogramu odbioru	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów ustala harmonogram odbioru surowców wtórnych z lokalizacji wskazanych w umowie.
Zawieranie umowy stałej	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje umowę stałą w systemie.
Zawieranie umowy jednorazowej	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje umowę jednorazowa w systemie.
Aneks do umowy	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje aneks do wskazanej umowy. Każda umowa może być aneksowana.
Wypowiedzenie umowy	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje wypowiedzenie umowy. Każda rejestracja wypowiedzenia umowy musi być poprzedzona rozliczeniem z klientem.
Opłata manipulacyjna	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów ustala wysokość opłaty manipulacyjnej lub rabatu.
Przyjęcie wpłaty	Pracownik działu rozliczeń	Pracownik działu rozliczeń odnotowuje zapłatę za dana umowę. Klient może uregulować należność za wykonanie przedmiotu danej umowy w kilku ratach.
Rejestracja klienta	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje klienta w systemie.
Wysyłka	Odbiorca, Pracownik magazynu	Pracownik magazynu rejestruje wysyłkę w systemie. Odbiorca może sprawdzić czy wysyłka została zrealizowana.

Rejestracja odebranych surowców	Pracownik magazynu	Pracownik magazynu rejestruje surowce wtórne odebrane od klientów.
Ustalenie listy odbieranych surowców	Kierownik	Kierownik ustala listę odbieranych surowców. W przypadku braku surowca na liście może dodać nowy typ surowca.
Dodawanie nowego surowca	Kierownik	Kierownik dodaje nowy typ surowca.
Ustalenie taryfikatora	Kierownik	Kierownik ustala taryfikator odbioru i wysyłki surowców.
Rozliczenie salda	Pracownik działu rozliczeń	Pracownik działu rozliczeń może dokonać rozliczenia salda dla danej umowy. Każde wypowiedzenie umowy generuje potrzebę natychmiastowego sprawdzenia stanu salda. W czasie rozliczenia salda pracownik działu rozliczeń może przyjąć wpłatę od klienta.
Tworzenie raportu	Kierownik	Kierownik może sporządzić jeden ze zdefiniowanych raportów: odbioru surowców, podpisanych umów.
Raport podpisanych umów	Kierownik	Kierownik może sporządzić raport podpisanych umów.
Raport z odbioru surowców	Kierownik	Kierownik może sporządzić raport odbioru surowców.
Ustalenie harmonogramu odbioru dla regionu	Kierownik	Kierownik ustala harmonogram odbioru surowców wtórnych z lokalizacji znajdujących się na terenie działalności firmy.

Tabela 1. Tabela przedstawia listę zidentyfikowanych przypadków użycia

5.4. Scenariusze przypadków użycia

Logowanie do systemu

Aktor: Kierownik, Pracownik działu umów, Pracownik działu rozliczeń, Pracownik magazynu

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zalogować się do systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik wybrał opcję logowania do systemu i jest już zarejestrowany w systemie (posiada login i hasło).

Scenariusz główny:

1. System wyświetla formularz do logowania
2. Użytkownik wpisuje login i hasło
3. System sprawdza poprawność podanych danych
4. System wyświetla menu główne aplikacji pozwalające na dostęp do funkcji systemu zgodnie z rolą, którą pełni użytkownik w systemie.

Przypadki szczególne:

3a. W przypadku podania niepoprawnych danych system wyświetla odpowiedni komunikat wraz z instrukcją logowania.

Ustalenie harmonogramu odbioru

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce ustalić harmonogram odbioru surowców

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Dane klientów i umowy są zarejestrowane w systemie. Brak harmonogramu odbioru surowców.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera opcję utworzenia harmonogram odbioru
2. Pracownik wybiera umowę
3. Pracownik ustala termin
4. Pracownik potwierdza termin

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik anuluje wybór opcji utworzenia harmonogram odbioru

2a1. System wraca do menu głównego

3a. Pracownik anuluje wybór umowy

3a1. System wraca do wyboru umowy

4a. Pracownik anuluje wybór terminu

4a1. System wraca do wyboru terminu

Zawieranie umowy stałej

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Pracownik działu umów chce wprowadzić nową umowę do systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane potrzebne do rejestracji umowy. Dane klienta są zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera klienta
2. Pracownik wybiera do utworzenia stałą umowę (odbioru lub wysyłki)
3. Pracownik wprowadza warunki umowy (data rozpoczęcia umowy, data zakończenia umowy, itp.)
4. Pracownik potwierdza zawarcie umowy

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik wybiera do utworzenia aneks do umowy <extend>

3a. Pracownik daje rabat lub nalicza opłatę manipulacyjną

3a1. System przechodzi do przypadku opłata manipulacyjna <extend>

4a. Pracownik anuluje zawarcie umowy

4a1. System wraca do wyboru umowy

Zawieranie umowy jednorazowej

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce wprowadzić nową umowę do systemu.

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Pracownik działu umów posiada wszystkie niezbędne dane potrzebne do rejestracji umowy. Dane klienta są zarejestrowane w systemie.

Uwagi: Przypadek jest szczególnym przypadkiem Zawierania umowy stałej. Różnice są w wypełnianych warunkach umowy.

Opłata manipulacyjna

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Pracownik działu umów chce ustalić wysokość opłaty manipulacyjnej lub rabatu.

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Dane klientów są zarejestrowane w systemie. Pracownik działu umów ustala warunki umowy.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wskazuje wartość rabatu lub opłaty manipulacyjnej
2. Pracownik kontynuuje uzupełnianie danych

Przypadki szczególne:

1a. Pracownik usuwa naliczoną wartość rabatu lub opłaty manipulacyjnej

1a1. System wraca do ustalania warunków umowy

Zawieranie aneksu do umowy

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce wprowadzić aneks do umowy do systemu.

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Klient/odbiorca oraz umowa są zarejestrowane w systemie. Pracownik działu umów posiada wszystkie niezbędne dane potrzebne do rejestracji aneksu.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera opcję zawieranie aneksu do umowy (odbioru lub wysyłki)
2. Pracownik wprowadza do formularza warunki aneksu
3. Pracownik potwierdza zawarcie aneksu do umowy

Przypadki szczególne:

1a. Pracownik anuluje wybór opcji wypowiedzenie umowy

1a1. System wraca do menu głównego

3a. Pracownik anuluje zawarcie aneksu

3a1. System wraca do wyboru umowy

Wypowiedzenie umowy

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce wprowadzić wypowiedzenie umowy do systemu.

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Klient/odbiorca oraz umowa są zarejestrowane w systemie. Pracownik działu umów posiada wszystkie niezbędne dane potrzebne do rejestracji wypowiedzenia umowy.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera umowę
2. Pracownik wybiera opcję wypowiedzenie umowy
3. Pracownik potwierdza chęć stworzenia dokumentu wypowiedzenia umowy
4. Pracownik wprowadza dane do formularza wypowiedzenia umowy
5. Pracownik potwierdza wypowiedzenie umowy

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik anuluje wybór opcji wypowiedzenie umowy

2a1. System wraca do menu głównego

3a. Pracownik anuluje wybór umowy

3a1. System wraca do wyboru umowy

5a. Pracownik anuluje wypowiedzenie umowy

5a1. System wraca do wyboru umowy

Rozliczenie salda

Aktor: Pracownik działu rozliczeń

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu rozliczeń chce rozliczyć dana umowę klienta.

Warunki początkowe: Pracownik działu rozliczeń zalogowany w systemie. Klient/odbiorca oraz umowa są zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wskazuje umowę w celu rozliczenia salda
2. System sprawdza czy dana umowa już jest rozliczona
3. Umowa już rozliczona, pracownik potwierdza rozliczenie salda, system wraca do listy umów

Przypadki szczególne:

2a. Stan salda jest różny od zera

2a1. Pracownik wskazuje opcję przyjęcie wpłaty (przypadek przyjęcie wpłaty) <extend>

2b1. Pracownik anuluje rozliczenie salda. System wraca do menu głównego

Przyjęcie wpłaty

Aktor: Pracownik działu rozliczeń

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu rozliczeń chce przyjąć wpłatę od klienta.

Warunki początkowe: Pracownik działu rozliczeń zalogowany w systemie. Klient/odbiorca oraz umowa są zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera umowę (odbioru lub wysyłki)
2. Pracownik wybiera opcję przyjęcia wpłaty
3. Pracownik rejestruje dane dotyczące wpłaty (datę, wpłacającego, itd.)
4. Pracownik potwierdza przyjęcie wpłaty

Przypadki szczególne:

1a. Pracownik anuluje wybór umowy

1a1. System wraca do wyboru umowy

3a. Pracownik anuluje wprowadzone dane dotyczące wpłaty

3a1. System wraca do wyboru umowy

Rejestracja klienta

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce zarejestrować nowego klienta w systemie.

Warunki początkowe: Pracownik działu umów zalogowany w systemie. Brak danych klienta w systemie. Pracownik działu umów posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wprowadza do formularza dane klienta
2. Pracownik potwierdza dane klienta

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik anuluje dane klienta wprowadzone do formularza

2a1. System przekazuje informację użytkownikowi o konsekwencjach takiego wyboru

2a2. Pracownik potwierdza wybór

2a2a. Pracownik anuluje akcję

2a2b. System wraca do punktu 1

2a1. System wraca do menu głównego

Wysyłka

Aktor: Pracownik magazynu

Uczestnicy i interesy: Pracownik magazynu chce zrealizować akcję wysyłki surowców do danego odbiorcy.

Warunki początkowe: Pracownik magazynu zalogowany w systemie. Odbiorca i umowa odbioru surowców są zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Pracownik wybiera odbiorcę i wskazuje numer umowy, którą chce zrealizować
2. System wyświetla listę aktualnych surowców odbieranych przez wybranego odbiorcę
3. Pracownik wybiera surowiec
4. Pracownik wprowadza wagę wysyłanego surowca
5. Pracownik zatwierdza wysyłkę
6. System powiadamia email-em odbiorcę o wysyłce

Przypadki szczególne:

1a. Brak odbiorców w systemie

1a1. System komunikuje użytkownikowi brak odbiorców i wraca do menu głównego

1b. Brak umowy odbioru w systemie

1b1. System komunikuje użytkownikowi brak umowy odbioru i wraca do menu głównego

2a. Odbiorca nie odbiera w tej chwili żadnych surowców

2a1. System komunikuje użytkownikowi brak możliwości wysyłki

2b. Brak na liście odbiorcy surowca, który ma być wysłany

2b1. Pracownik anuluje wysyłkę

4a. Brak surowców w magazynie

4a1. System komunikuje użytkownikowi brak surowców w magazynie i wraca do menu głównego

6a. System nie może powiadomić odbiorcy o wysyłce

6a1. Wysyła informacje o nieudanym powiadomieniu odbiorcy o wysyłce

Rejestracja odebranych surowców

Aktor: Pracownik magazynu

Uczestnicy i interesy: Pracownik magazynu chce zarejestrować surowce odebrane od klienta.

Warunki początkowe: Pracownik magazynu zalogowany w systemie. Wszystkie surowce zarejestrowane w systemie, w magazynach jest wystarczająca ilość miejsca.

Scenariusz główny:

1. Pracownik podaje numer klienta
2. Pracownik wybiera surowiec i wprowadza jego wagę
3. Pracownik zatwierdza przyjęcie wszystkich surowców od klienta

Przypadki szczególne:

1a. Numer klienta nie widnieje w systemie

1a1. System informuje o błędzie,

1a2. Pracownik oznacza partię surowca (odnotowane w systemie)

1a3. System przechodzi do punktu 2 (pozwala zarejestrować odebrane surowce - specjalne oznaczone w bazie),

Ustalenie listy odbieranych surowców

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce ustalić listę odbieranych surowców.

Warunki początkowe: Zalogowany użytkownik ma uprawnienia Kierownika. Użytkownik zidentyfikował potrzebę i posiada informacje potrzebne do zmiany listy odbieranych surowców.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wyświetla listę surowców
2. Użytkownik wybiera surowce, które będą przyjmowane
3. Potwierdza ustalenie listy

Przypadki szczególne:

1a. Lista jest pusta

1a1. Użytkownik dodaje nowy surowiec. System przechodzi do przypadku dodawania surowców <extend>

2a. Chce wybrać surowiec, którego nie ma na liście

2a1. Użytkownik dodaje nowy surowiec. System przechodzi do przypadku dodawania surowców <extend>

3a. Użytkownik rezygnuje z ustalenia listy odbieranych surowców

3a1. System wraca do menu głównego

Dodawanie nowego surowca

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce wprowadzić nowy typ surowca do systemu.

Warunki początkowe: Zalogowany użytkownik ma uprawnienia Kierownika. Brak danego surowca w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wypełnia dane nowego surowca (symbol, nazwa)
2. Użytkownik zatwierdza dane nowego surowca

Przypadki szczególne:

2a. Dane surowca są nie poprawne (symbol oraz nazwa surowca nie może się powtórzyć)

2a1. System wyświetla ponownie dane nowego surowca z żądaniem poprawy błędnych danych

2b. Użytkownik rezygnuje z dodawanego surowca

2b1. System wraca do menu głównego

Ustalenie taryfikatora

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce ustalić taryfikator odbioru surowców.

Warunki początkowe: Kierownik zalogowany w systemie. Surowiec, którego taryfikator jest ustalany jest już wprowadzony do systemu.

Scenariusz główny:

1. System wyświetla listę odbieranych surowców
2. Użytkownik wybiera surowiec, dla którego chce dodać taryfikator
3. Pracownik wprowadza cenę za jednostkę surowca
4. Pracownik wprowadza koszt przetransportowania jednej jednostki surowca na odległość 1 km
5. Pracownik zatwierdza taryfikator

Przypadki szczególne:

2a. Wybrany surowiec ma już zdefiniowany taryfikator

2a1. System wyświetla obecny taryfikator

3a. Pracownik wprowadza ujemną cenę

3a1. System prosi o poprawę ceny na większą lub równą zero

4a. Pracownik wprowadza ujemny koszt transportu

4a1. System prosi o poprawę kosztu transportu na większą lub równą zero

Tworzenie raportu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce przygotować raport.

Warunki początkowe: Kierownik zalogowany w systemie. W systemie są zebrane dane potrzebne do stworzenia raportu.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wybiera opcję utworzenia raportu
2. Użytkownik wskazuje rodzaj raportu do utworzenia.
3. Użytkownik potwierdza wykonanie raportu

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik anuluje wybór opcji utworzenia raportu

2a1. System wraca do menu głównego

Raport podpisanych umów

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce przygotować raport podpisanych umów.

Warunki początkowe: Kierownik zalogowany w systemie. W systemie są zebrane dane potrzebne do stworzenia raportu.

Uwagi: Przypadek jest szczególnym przypadkiem Tworzenia raportu. Różnice dotyczą zakresu prezentowanych danych.

Raport z odbioru surowców

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce przygotować raport z odbioru surowców.

Warunki początkowe: Kierownik zalogowany w systemie. W systemie są zebrane dane potrzebne do stworzenia raportu.

Uwagi: Przypadek jest szczególnym przypadkiem Tworzenia raportu. Różnice dotyczą zakresu prezentowanych danych.

Ustalenie harmonogramu odbioru dla regionu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Kierownik chce harmonogramu odbioru surowców dla regionu.

Warunki początkowe: Kierownik zalogowany w systemie. W systemie są dostępne wszystkie niezbędne dane na temat regionów.

Scenariusz główny:

1.Użytkownik wybiera opcję utworzenia harmonogram odbioru surowców dla regionu

2.Pracownik wybiera region z listy

3.Pracownik ustala termin

4.Pracownik potwierdza termin

Przypadki szczególne:

2a. Pracownik anuluje wybór opcji utworzenia harmonogram odbioru

2a1. System wraca do menu głównego

3a. Pracownik anuluje wybór regionu

3a1. System wraca do wyboru regionu

4a. Pracownik anuluje wybór terminu

4a1. System wraca do wyboru terminu

5.5. Przypadki użycia – aktualizacja

W trakcie ponownej analizy przeprowadzonej podczas konstrukcji schematu bazy danych zauważyliśmy potrzebę dodania kilku przypadków użycia i modyfikacji pewnej części już istniejących. Bez zmian pozostały scenariusze dla następujących przypadków użycia:

- Logowanie do systemu,
- Ustalenie harmonogramu odbioru,
- Zawieranie umowy stałej,
- Zawieranie umowy jednorazowej,
- Opłata manipulacyjna,
- Zawieranie aneksu do umowy,
- Wypowiedzenie umowy,
- Rozliczenie salda,
- Przyjęcie wpłaty,

- Wysyłka,
- Rejestracja odebranych surowców,
- Tworzenie raportu,
- Raport podpisanych umów,
- Raport z odbioru surowców,

Zaktualizowano przypadki użycia:

- Rejestracja klienta,
- Dodawanie nowego surowca,
- Ustalenie harmonogramu odbioru dla regionu.

Funkcjonalności, które miały być realizowane przez poniższe przypadki użycia zostały włączone do innych przypadków (usunięte z diagramu):

- Ustalenie listy odbieranych surowców,
- Ustalenie taryfikatora.

W poniższej tabeli zebrane zostały wszystkie przypadki użycia zdefiniowane w trakcie analiz.

Przypadek użycia	**Aktorzy**	**Opis**
Logowanie do systemu	Kierownik, Pracownik działu umów, Pracownik działu rozliczeń, Pracownik magazynu	Dostęp do aplikacji mogą uzyskać tylko uwierzytelnieni użytkownicy.
Zawieranie umowy stałej	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje umowę stałą w systemie.
Zawieranie umowy jednorazowej	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje umowę jednorazowa w systemie.
Opłata manipulacyjna	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów ustala wysokość opłaty manipulacyjnej lub rabatu.
Zawieranie aneksu do umowy	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje aneks do wskazanej umowy. Każda umowa może być aneksowana.
Wypowiedzenie umowy	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje wypowiedzenie umowy. Każda rejestracja wypowiedzenia umowy musi być poprzedzona rozliczeniem z klientem.

Ustalenie harmonogramu odbioru	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów ustala harmonogram odbioru surowców wtórnych z lokalizacji wskazanych w umowie.
Przyjęcie wpłaty	Pracownik działu rozliczeń	Pracownik działu rozliczeń odnotowuje zapłatę za dana umowę. Klient może uregulować należność za wykonanie przedmiotu danej umowy w kilku ratach.
Wysyłka	Odbiorca, Pracownik magazynu	Pracownik magazynu rejestruje wysyłkę w systemie. Odbiorca może sprawdzić czy wysyłka została zrealizowana.
Rejestracja klienta	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów rejestruje klienta w systemie.
Edycja danych klienta	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów modyfikuje dane klienta.
Podgląd danych klienta	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów przegląda dane klienta.
Usuniecie klienta	Pracownik działu umów	Pracownik działu umów usuwa dane klienta z systemu (możliwe tylko dla klientów, którzy nie zawarli żadnych umów).
Rejestracja odebranych surowców	Pracownik magazynu	Pracownik magazynu rejestruje surowce wtórne odebrane od klientów.
Rozliczenie salda	Pracownik działu rozliczeń	Pracownik działu rozliczeń może dokonać rozliczenia salda dla danej umowy. Każde wypowiedzenie umowy generuje potrzebę natychmiastowego sprawdzenia stanu salda. W czasie rozliczenia salda pracownik działu rozliczeń może przyjąć wpłatę od klienta.
Tworzenie raportu	Kierownik	Kierownik może sporządzić jeden ze zdefiniowanych raportów: odbioru surowców, podpisanych umów.
Raport podpisanych umów	Kierownik	Kierownik może sporządzić raport podpisanych umów.
Raport z odbioru surowców	Kierownik	Kierownik może sporządzić raport odbioru surowców.
Dodanie surowca	Kierownik	Kierownik dodaje nowy typ surowca. Ustala czy dany surowiec jest odbierany i sprzedawany, ustala cenę za transport, cenę odbioru i sprzedaży surowców.

Edycja surowca	Kierownik	Kierownik zmienia dane surowca.
Podgląd surowca	Kierownik	Kierownik przegląda dane surowca.
Usunięcie surowca	Kierownik	Kierownik usuwa dane surowca (operacja możliwa do momentu pierwszego przypisania danego surowca do umowy).
Dodanie magazynu	Kierownik	Kierownik dodaje nowy magazyn.
Edycja magazynu	Kierownik	Kierownik modyfikuje dane dotyczące magazynu.
Podgląd magazynu	Kierownik	Kierownik przegląda dane magazynu.
Usunięcie magazynu	Kierownik	Kierownik usuwa dane surowca (operacja możliwa do momentu pierwszego wykorzystania danych tj. dopisania na stan magazynu odebranych surowców).
Dodanie miasta	Kierownik	Kierownik dodaje miasto do bazy.
Edycja miasta	Kierownik	Kierownik zmienia nazwę miasta.
Podgląd miasta	Kierownik	Kierownik przegląda dane miasta.
Usunięcie miasta	Kierownik	Kierownik usuwa dane miasta (operacja możliwa do momentu pierwszego wykorzystania danych).
Dodanie ulicy	Kierownik	Kierownik dodaje nową ulicę.
Edycja ulicy	Kierownik	Kierownik modyfikuje dane ulicy.
Podgląd ulicy	Kierownik	Kierownik przegląda dane ulicy.
Usunięcie ulicy	Kierownik	Kierownik usuwa dane ulicy wtórnych (operacja możliwa do momentu pierwszego wykorzystania danych).
Dodanie strefy odbioru	Kierownik	Kierownik dodaje nową strefę odbioru.
Edycja strefy odbioru	Kierownik	Kierownik modyfikuje dane strefy odbioru.
Podgląd strefy odbioru	Kierownik	Kierownik przegląda dane strefy odbioru.
Usunięcie strefy odbioru	Kierownik	Kierownik usuwa strefę odbioru.
Dodanie harmonogramu odbioru	Kierownik	Kierownik ustala harmonogram odbioru surowców wtórnych z lokalizacji znajdujących się na terenie działalności firmy.
Usunięcie harmonogramu odbioru	Kierownik	Kierownik usuwa harmonogram odbioru odpadów i surowców wtórnych (operacja możliwa do

		momentu pierwszego wykorzystania danego harmonogramu tzn. do chwili, gdy dany harmonogram nie został przypisany do żadnej umowy).
Rejestracja pracownika	Kierownik	Kierownik rejestruje nowego pracownika w systemie.
Podgląd danych pracownika	Kierownik	Kierownik modyfikuje dane pracownika w systemie.
Zmiana statusu pracownika	Kierownik	Kierownik zmienia status pracownika (zatrudniony/niezatrudniony).
Edycja danych pracownika	Kierownik	Kierownik przegląda dane pracownika.
Usunięcie pracownika	Kierownik	Kierownik usuwa dane pracownika z systemu (możliwe tylko dla pracowników, którzy nie wykonywali operacji w modułach magazyn, dział umów i dział rozliczeń).

Tabela 2. Tabela przedstawia listę wszystkich zidentyfikowanych przypadków użycia

5.6. Scenariusze przypadków użycia - aktualizacja

Poniżej prezentujemy treść scenariuszy do nowych i zmodyfikowanych przypadków użycia.

Rejestracja klienta

Aktor: Pracownik działu umów

Uczestnicy i interesy: Pracownik działu umów chce zarejestrować nowego klienta w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych klienta w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Pracownik przechodzi do listy klientów i wybiera opcje dodaj
2. Pracownik wprowadza do formularza dane klienta
3. Pracownik potwierdza dane klienta
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowego klienta. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy klientów lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane klienta wprowadzone do formularza, przechodzi do listy klientów lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd danych klienta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane ulicy.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane ulicy zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy ulic i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane ulicy
3. Użytkownik wraca do listy ulic

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danej ulicy

Edycja danych klienta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane klienta.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane klienta zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy klientów i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje dane wybranego klienta
3. Użytkownik zmienia dane
4. Użytkownik potwierdza nowe dane klienta

5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy klientów lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane klienta wprowadzone do formularza, przechodzi do listy klientów lub innego działu systemu

3b. Użytkownik usuwa dane klienta z bazy <extend>

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie klienta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć klienta firmy z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane klienta zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane klienta.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę klientów

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych klienta

Dodanie miasta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce dodać nowe miasto w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych miasta w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy miast i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza nazwę nowego miasta
3. Użytkownik potwierdza wprowadzone dane

4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowe miasto. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy miast lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje nazwę miasta wprowadzoną do formularza, przechodzi do listy miast lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd danych miasta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane miasta.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane miasta zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy miast i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje nazwę miasta
3. Użytkownik wraca do listy miast

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danego miasta

3c. Użytkownik przechodzi do podglądu strefy odbioru dla danego miasta

Edycja miasta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane miasta.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane miasta zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy miast i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje aktualną nazwę miasta

3. Użytkownik zmienia dane

4. Użytkownik potwierdza nową nazwę miasta

5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy miast lub innego działu systemu

3a. Użytkownik przechodzi do podglądu danych miasta

3b. Użytkownik usuwa dane miasta z bazy <extend>

3c. Użytkownik anuluje nową nazwę miasta wprowadzoną do formularza, przechodzi do listy miast lub innego działu systemu

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie miasta

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane miasta z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane miasta zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane miasta.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń

2. System prosi o potwierdzenie akcji

3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę miast

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych miasta

Dodanie ulicy

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce dodać nową ulicę w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych ulicy w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy ulic i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane nowej ulicy
3. Użytkownik potwierdza wprowadzone dane
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowa ulicę. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy ulicy lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane ulicy wprowadzone do formularza, przechodzi do listy ulic lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd ulicy

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane ulicy.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane ulicy zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy ulic i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane ulicy
3. Użytkownik wraca do listy ulic

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danej ulicy

Edycja ulicy

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane ulicy.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane ulicy zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy ulic i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje dane ulicy
3. Użytkownik zmienia dane
4. Użytkownik potwierdza nowe dane ulicy
5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy ulic lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane ulicy wprowadzone do formularza, przechodzi do listy ulic lub innego działu systemu

3b. Użytkownik usuwa dane ulicy z bazy <extend>

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie ulicy

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane ulicy z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane ulicy zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane ulicy.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę ulic

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych ulicy

Dodanie strefy odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce dodać nową strefę odbioru w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych strefy odbioru w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy stref odbioru i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane nowej strefy odbioru
3. Użytkownik potwierdza wprowadzone dane
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowa strefę odbioru. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy stref odbioru lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane strefy odbioru wprowadzone do formularza, przechodzi do listy stref odbioru lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd strefy odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane strefy odbioru.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane strefy odbioru zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy stref odbioru i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane strefy odbioru
3. Użytkownik wraca do listy stref odbioru

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danej strefy odbioru

3c. Użytkownik przechodzi do podglądu listy ulic przypisanych do danej strefy odbioru

3d. Użytkownik przechodzi do listy harmonogramów, w których występuje dana strefa odbioru

Edycja strefy odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane strefy odbioru.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane strefy odbioru są zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy stref odbioru i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje dane strefy odbioru
3. Użytkownik zmienia dane
4. Użytkownik potwierdza nowe dane strefy odbioru
5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy stref odbioru lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane strefy odbioru wprowadzone do formularza, przechodzi do listy stref odbioru lub innego działu systemu

3b. Użytkownik usuwa dane strefy odbioru z bazy <extend>

3c. Użytkownik przechodzi do podglądu strefy odbioru

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie strefy odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane strefy odbioru z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane strefy odbioru są zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane strefy odbioru.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę stref odbioru

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych strefy odbioru

Dodanie magazynu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce dodać nowy magazyn w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych magazynu w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy magazynów i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane nowego magazynu
3. Użytkownik potwierdza dane magazynu
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowy magazyn. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy magazynów lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane magazynu wprowadzone do formularza, przechodzi do listy magazynów lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd danych magazynu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane magazynu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane magazynu zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy magazynów i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane magazynu
3. Użytkownik wraca do listy magazynów

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danego magazynu

Edycja magazynu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane magazynu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane magazynu zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy magazynów i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje aktualne dane magazynu
3. Użytkownik zmienia wybrane dane
4. Użytkownik potwierdza dane magazynu
5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy magazynów lub innego działu systemu

3a. Użytkownik przechodzi do podglądu danych magazynu

3b. Użytkownik usuwa dane magazyn z bazy <extend>

3c. Użytkownik anuluje dane magazynu wprowadzone do formularza, przechodzi do listy magazynów lub innego działu systemu

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie magazynu

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane magazynu z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane magazynu zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane magazynu.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje dane magazynu

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych magazynu

Dodanie surowca

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce dodać nowy rodzaj surowca w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych surowca w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy surowców i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane nowego surowca
3. Użytkownik potwierdza dane surowca
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowy surowiec. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy surowców lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane surowca wprowadzone do formularza, przechodzi do listy surowców lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd danych surowca

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane surowca.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane surowca zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy surowców i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane surowca
3. Użytkownik wraca do listy surowców

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danego surowca

3c. Użytkownik przechodzi do dodawania nowego magazynu

3d. Użytkownik przechodzi podglądu szczegółowych danych o magazynach, w których przechowywany jest dany surowiec

Edycja surowca

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane surowca.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane surowca zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy surowców i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje aktualne dane surowca
3. Użytkownik zmienia wybrane dane
4. Użytkownik potwierdza dane surowca
5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy surowców lub innego działu systemu

3a. Użytkownik przechodzi do podglądu danych surowca

3b. Użytkownik usuwa dane surowca z bazy <extend>

3c. Użytkownik przechodzi do dodawania nowego magazynu

3d. Użytkownik przechodzi podglądu szczegółowych danych o magazynach, w których przechowywany jest dany surowiec

3e. Użytkownik anuluje dane surowca wprowadzone do formularza, przechodzi do listy surowców lub innego działu systemu

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie surowca

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane surowca z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane surowca zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane surowca.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę surowców

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych surowca

Dodanie harmonogramu odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce ustalić harmonogram odbioru surowców wtórnych z lokalizacji znajdujących się na terenie działalności firmy.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane strefy odbioru, do której użytkownik chce przydzielić termin są zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy harmonogramów i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane nowego harmonogramu
3. Użytkownik potwierdza dane harmonogramu
4. System rejestruje nowy harmonogram odbioru. System wyświetla stosowny komunikat

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy harmonogramów lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane harmonogramu wprowadzone do formularza, przechodzi do listy harmonogramów lub innego działu systemu

Usunięcie harmonogramu odbioru

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć harmonogram odbioru surowców wtórnych.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane harmonogramu zarejestrowane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wybiera opcję usuń dla danego harmonogramu
2. System prosi o potwierdzenie akcji
3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę harmonogramów odbioru

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia harmonogramu

Rejestracja pracownika

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zarejestrować nowego pracownika w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Brak danych pracownika w systemie. Użytkownik posiada wszystkie niezbędne dane.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy pracowników i wybiera opcje dodaj
2. Użytkownik wprowadza do formularza dane pracownika
3. Użytkownik potwierdza dane pracownika
4. System sprawdza poprawność danych i rejestruje nowego pracownika. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy pracowników lub innego działu systemu

3a. Użytkownik anuluje dane pracownika wprowadzone do formularza, przechodzi do listy pracowników lub innego działu systemu

4a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

4a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Podgląd danych pracownika

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce przeglądać dane pracownika w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane pracownika zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy pracowników i wybiera opcje zobacz
2. System prezentuje dane pracownika
3. Użytkownik wraca do listy pracowników

Przypadki szczególne:

3a. Użytkownik rezygnuje z przeglądania danych, przechodzi do innego działu systemu

3b. Użytkownik przechodzi do edycji danych danego pracownika

3c. Użytkownik zmienia status pracownika <extend>

Zmiana statusu pracownika

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić parametr zatrudniony/zwolniony dla danego pracownika w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane pracownika zapisane w systemie. Użytkownik przegląda dane pracownika.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik zmienia parametr zatrudniony/zwolniony
2. System informuje o zmianie statusu i prezentuje dane pracownika

Edycja danych pracownika

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce zmienić dane pracownika w systemie.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane pracownika zapisane w systemie.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik przechodzi do listy pracowników i wybiera opcje edytuj
2. System prezentuje aktualne dane pracownika
3. Użytkownik zmienia wybrane dane

4. Użytkownik potwierdza dane pracownika

5. System sprawdza poprawność danych i rejestruje zmiany. System wyświetla stosowny komunikat.

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z wprowadzenia danych, przechodzi do listy pracowników lub innego działu systemu

3a. Użytkownik przechodzi do podglądu danych użytkownika

3b. Użytkownik usuwa dane pracownika z bazy <extend>

3c. Użytkownik anuluje dane pracownika wprowadzone do formularza, przechodzi do listy pracowników lub innego działu systemu

5a. Użytkownik wprowadził niepoprawne dane.

5a1. System wyświetla komunikat o błędzie i wskazuje pola z błędnymi danymi. System wraca do punktu 2

Usunięcie pracownika

Aktor: Kierownik

Uczestnicy i interesy: Użytkownik chce usunąć dane pracownika z systemu.

Warunki początkowe: Użytkownik zalogowany w systemie. Dane pracownika zapisane w systemie. Użytkownik edytuje dane pracownika.

Scenariusz główny:

1. Użytkownik wskazuje akcje usuń

2. System prosi o potwierdzenie akcji

3. System informuje o wykonanej akcji i prezentuje listę pracowników

Przypadki szczególne:

2a. Użytkownik rezygnuje z usunięcia danych pracownika

Rozdział II - Projekt systemu

1. Schemat bazy danych

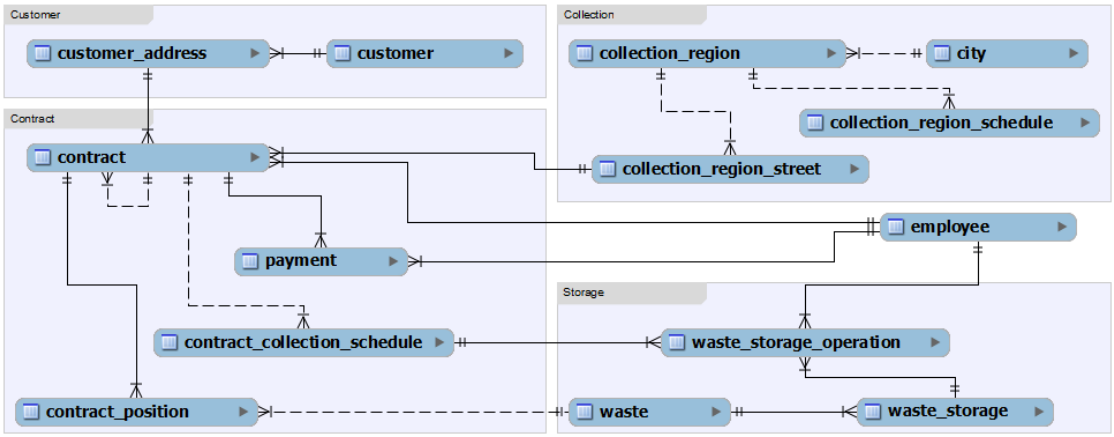

Rysunek 3. Schemat bazy danych

Do realizacji systemu, wybraliśmy bazę PostgreSQL. Rysunek 3. przedstawia schemat powiązań pomiędzy tabelami. We wszystkich tabelach użyto sekwencyjnie nadawany kluczy głównych o nazwie „id” i typie całkowito liczbowym (ang. integer). Obowiązują restrykcyjne (ang. restrict) zasady usuwania rekordów. Co oznacza, że nie jest dozwolone usuwanie rekordu z tabeli z kluczem głównym, jeżeli istnieją rekordy powiązane z nim poprzez klucze obce. Na Rysunku 4. zaprezentowana została struktura bazy ukazująca oprócz pakietów (logiczne części systemu), relacje między tabelami wraz z wszystkimi atrybutami. Ponieważ dane konieczne do uwierzytelnienia użytkownika w systemie są ściśle powiązane z danymi pracowniczymi zdecydowaliśmy się na włączenie ich do tabeli employee.

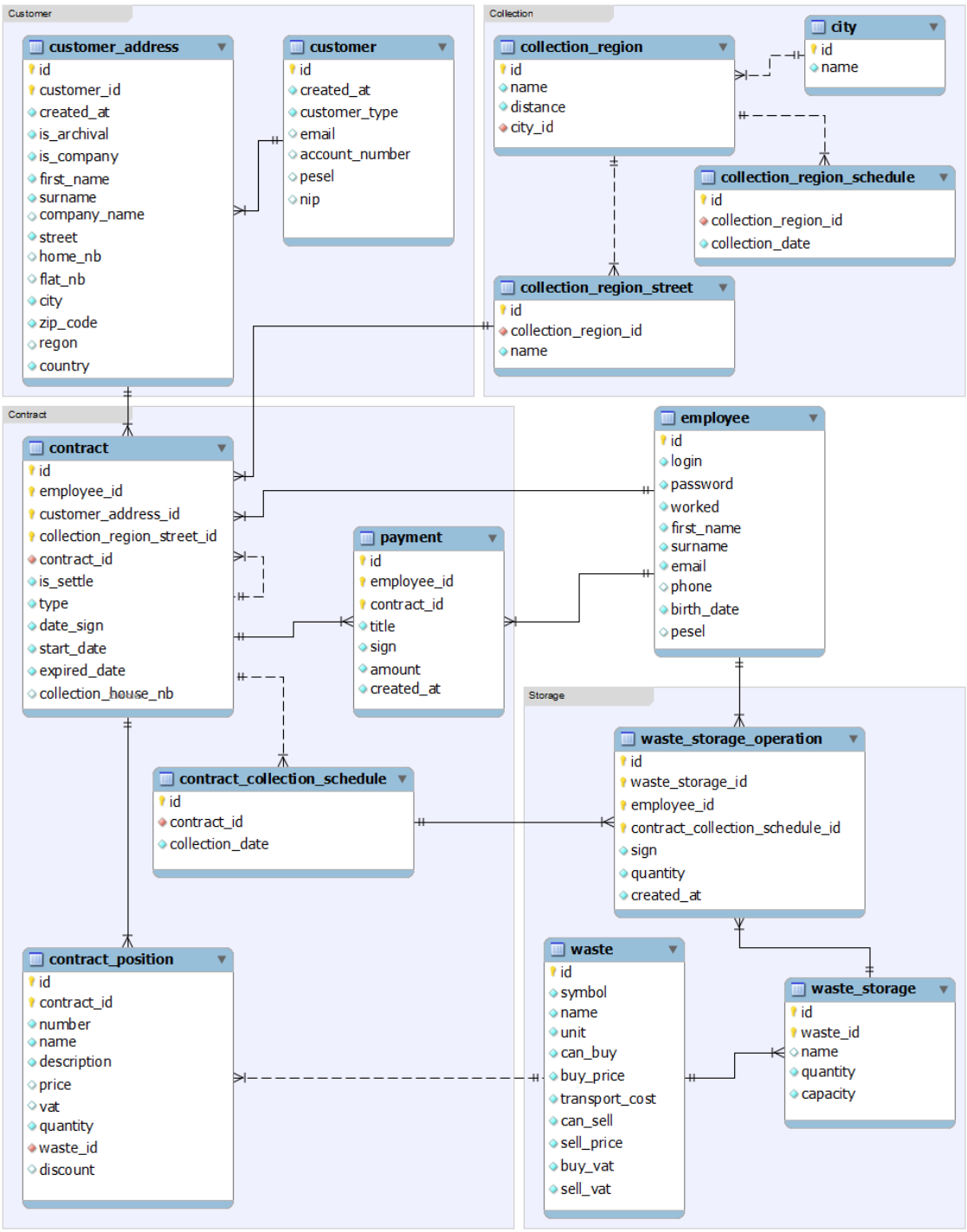

Rysunek 4. Schemat bazy danych (tabele i nazwy kolumn)

2. Projekt tabel bazy danych

W poniższej tabeli znajduje się wykaz wszystkich tabel wchodzących w skład bazy danych będącej podstawą systemu.

Nazwa tabeli	Opis
city	Słownik miast
collection_region	Region odbioru surowców
collection_region_schedule	Harmonogram odbioru surowców z regionu
collection_region_street	Lista ulic znajdujących się w regionie
contract	Umowy stałe, jednorazowa, aneksy do umów
contract_collection_schedule	Indywidualny harmonogram odbioru surowców
contract_position	Pozycja umowy
customer	Klienci i odbiorcy
customer_address	Adresy klientów i odbiorców wraz z historią ich zmian w czasie
employee	Pracownicy
payment	Wpłaty i wypłaty pieniędzy
waste	Surowiec
waste_storage	Magazyn określonego typu surowców (magazyn może przechowywać tylko jeden rodzaj surowców)
waste_storage_operation	Operacje na magazynie określonego rodzaju surowców

Tabela 3. Lista wszystkich tabel w schemacie bazy danych

Dla wszystkich tabel zastosowano klucze główne nadawane sekwencyjnie, które w bazie danych PostgreSQL gwarantują unikatowość numerów identyfikacyjnych ale nie zapewniają ciągłości numeracji. W dalszym opracowaniu dla uproszczenia takie klucze będziemy nazywać autoincrement.

Na kolejnych stronach niniejszego sprawozdania zostały szczegółowo omówione wszystkie tabele. Do oznaczenia klucza głównego użyto symbolu , dla klucza obcego symbolu .

2.1. Tabela city

Tabela city jest tabelą słownikowa przechowującą nazwy miast wykorzystywane do tworzenia harmonogramu odbioru.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
name	Nazwa miasta. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (100)	NOT NULL

Tabela 4. Tabela city

2.2. Tabela collection_region

W tabeli collection_region przechowywane są dane strefy odbioru surowców wtórnych takie jak: nazwa strefy, odległość od magazynów ECO-SORT w kilometrach.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
name	Nazwa strefy odbioru. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (255)	NOT NULL
distance	Szacunkowa odległość w kilometrach	integer	NOT NULL
city_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą city.	integer	NOT NULL

Tabela 5. Tabela collection_region

2.3. Tabela collection_region_schedule

Tabela collection_region_schedule przechowuje dane na temat harmonogramu odbioru surowców z poszczególnych stref.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
collection_region_id	Kolumna wchodzi w skład klucza głównego. Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą collection_region. Identyfikator strefy odbioru	integer	NOT NULL
collection_date	Dzień odbioru.	date	NOT NULL

Tabela 6. Tabela collection_region_schedule

2.4. Tabela collection_region_street

Tabela collection_region_street przechowuje słownik ulic wchodzących w skład danej strefy odbioru surowców.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
collection_region_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą collection_region.	integer	NOT NULL
name	Ulica w obrębie strefy odbioru	character varying (255)	NOT NULL

Tabela 7. Tabela collection_region_street

2.5. Tabela contract

W tabeli contract przechowywane są ogólne dane dotyczące umów zawieranych przez firmę (typ umowy, data podpisania, data wygaśnięcia, data wejścia w życie, dane dotyczące punktu odbioru). W tabeli zapisywane są również dane wypowiedzeń kontraktów i aneksów. Tabela contract jest powiązana z tabelami: employee, customer

adress, collection_region_street, oraz tabelą contract (w celu realizacji umów typu aneks i wypowiedzenie). W kolumnie is_settle zapisywana jest informacja o tym czy dana umowa jest rozliczona czy nie. Wraz ze zmianą danych klienta dane umowy pozostają niezmienione co gwarantuje powiązanie z danymi adresowymi klienta wprowadzonymi w momencie podpisywania kontraktu.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
employee_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą employee.	integer	NOT NULL
customer_address_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą customer_address.	integer	NOT NULL
collection_region_street_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą collection_region_street.	integer	NOT NULL
contract_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą contract.	integer	
is_settle	Czy umowa jest rozliczona. Domyślna wartość to fałsz.	boolean	NOT NULL
type	Typ umowy: 1 - umowa odbioru stałego, 2 - umowa odbioru jednorazowego, 3 - umowa wysyłki.	integer	NOT NULL
date_sign	Data podpisania.	timestamp without time zone	NOT NULL
start_date	Data wejścia w życie umowy.	date	NOT NULL
expired_date	Data wygaśnięcia umowy.	date	NOT NULL
collection_house_nb	Numer domu.	character varying (10)	
collection_flate_nb	Numer mieszkania.	character varying (10)	
description	Opis dodatkowy.	text	

Tabela 8. Tabela contract

2.6. Tabela contract_position

Tabela contract_position przechowuje dane stanowiące szczegóły umowy dotyczące wartości kontraktu i przedmiotu zamówienia (cena jednostkowa, ilość, wartość podatku, rabat, numer i nazwę pozycji). Tabela contract_position powiązana jest z tabelą contract.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
contract_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą contract. Dane przyjmują wartości unikalne.	integer	NOT NULL
number	Numer pozycji na umowie. Dane przyjmują wartości unikalne.	integer	NOT NULL
name	Nazwa pozycji.	character varying (255)	NOT NULL
description	Dodatkowy opis pozycji.	text	NOT NULL
price	Cena jednostkowa. Domyślna wartość to 0.	numeric (10, 2)	
vat	Wartość podatku w procentach.	numeric (3, 2)	
quantity	Ilość jednostek. Domyślna wartość to 0.	integer	NOT NULL
waste_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą waste.	integer	
discount	Zniżka od ceny brutto.	numeric (10, 2)	

Tabela 9. Tabela contract_position

2.7. Tabela customer

Tabela customer zawiera szczegółowe informacje na temat klienta (np. nip, pesel, numer konta, adres mailowy).

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
created_at	Data akcji. Domyślna wartość to bieżąca data.	timestamp without time zone	NOT NULL
type	Rodzaj klienta: 1 - klient od którego odbieramy surowce, 2 - odbiorca surowców.	integer	NOT NULL
email	Adres e-mail przechowywany małymi literami. Odbiorca musi go posiadać ponieważ będzie e-mailem informowany od wysyłce surowców.	character varying (100)	
account_number	Indywidualny numer rachunku.	character varying (32)	
is_company	Czy klient jest firmą?	boolean	NOT NULL
pesel	Numer w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (11)	
nip	Numer Identyfikacji Podatkowej. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (10)	

Tabela 10. Tabela customer

2.8. Tabela customer_address

W tabeli customer_address przechowywane są dane klientów (imię i nazwisko klienta będącego osobą prywatną lub imię i nazwisko pełnomocnika firmy, nazwę firmy, regon, szczegółowe dane adresowe). Tabela będzie przechowywała również dane historyczne, które będą miały w kolumnie is_actual ustawioną wartość false. Klient może mieć jednocześnie ustawiony tylko jeden aktualny adres. Tabela customer_address powiązana jest z tabelą customer.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
customer_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą customer. Dane przyjmują wartości unikalne.	integer	NOT NULL
created_at	Data akcji. Domyślna wartość to bieżąca data.	timestamp without time zone	NOT NULL
is_actual	Czy adres jest aktualny. Domyślna wartość to fałsz. Dane przyjmują wartości unikalne.	boolean	NOT NULL
first_name	Imię, dla firm jest to imię pełnomocnika firmy.	character varying (30)	NOT NULL
surname	Nazwisko, dla firm jest to nazwisko pełnomocnika firmy.	character varying (50)	NOT NULL
company_name	Nazwa firmy, wymagana dla firmy.	character varying (255)	
street	Nazwa ulicy.	character varying (100)	NOT NULL
home_nb	Numer domu.	character varying (10)	
flat_nb	Numer mieszkania.	character varying (10)	
city	Miasto.	character varying (100)	NOT NULL
zip_code	Kod pocztowy.	character varying (10)	NOT NULL
country	Kod kraju. Domyślna wartość to PL.	character (3)	NOT NULL
regon	Numer w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej.	character varying (9)	

Tabela 11. Tabela customer_address

2.9. Tabela contract_collection_schedule

Tabela contract_collection_schedule przechowuje informacje na temat harmonogramu odbioru surowców dla poszczególnych klientów. Tabela contract_collection_schedule powiązana jest z tabelą contract.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
contract_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą contract. Dane przyjmują wartości unikalne.	integer	NOT NULL
collection_date	Data odbioru. Dane przyjmują wartości unikalne.	date	NOT NULL

Tabela 12. Tabela customer_collection_schedule

2.10. Tabela employee

Tabela employee przechowuje dane osobowe pracowników firmy ECO-SORT wraz z loginem i hasłem pozwalającymi na uwierzytelnienie w systemie.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
login	Login pracownika. Przechowywany małymi literami. Minimalna długość 6 znaków. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (20)	NOT NULL
password	Zakodowane hasło.	character varying (35)	NOT NULL
worked	Czy pracownik aktualnie jest zatrudniony. Domyślna wartość to prawda.	boolean	NOT NULL
first_name	Imię.	character varying (30)	NOT NULL
surname	Nazwisko.	character varying (50)	NOT NULL
email	Adres e-mail przechowywany małymi literami. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (100)	NOT NULL
phone	Telefon.	character varying (20)	
birth_date	Data urodzenia.	date	NOT NULL
pesel	Numer w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (30)	

Tabela 13. Tabela employee

2.11. Tabela payment

Tabela payment przechowuje dane o operacjach finansowych związanych z realizacją umów. Tabela payment powiązana jest z tabelami: employee i contract.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
employee_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą employee.	integer	NOT NULL
contract_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą contract.	integer	NOT NULL
title	Tytuł płatności.	characteracter varying	NOT NULL
sign	Znak pozycji: 1 - plus, -1 - minus.	smallint	NOT NULL
amount	Kwota operacji.	numeric (10, 2)	NOT NULL
created_at	Data akcji. Domyślna wartość to bieżąca data.	timestamp without time zone	NOT NULL

Tabela 14. Tabela payment

2.12. Tabela waste

Tabela waste przechowuje dane handlowe dotyczące surowców. Na danych pochodzących z tabeli waste oparte jest działanie funkcji pozwalających na ustalenie taryfikatora i oraz listy odbieranych surowców.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
symbol	Symbol surowca zapisany dużymi literami (A-Z 0-9). Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (6)	NOT NULL
name	Nazwa surowca. Dane przyjmują wartości unikalne.	character varying (100)	NOT NULL
unit	Jednostka rozliczeniowa.	character (3)	NOT NULL
can_buy	Czy można podpisywać umowy i aneksy na odbiór surowca. Domyślna wartość to fałsz.	boolean	NOT NULL
buy_price	Koszt jednostkowy zakupu odpadu.	numeric (6, 2)	NOT NULL
transport_cost	Koszt transportu za jeden kilometr.	numeric (6, 2)	NOT NULL
can_sell	Czy można podpisywać umowy i aneksy na dostarczanie surowca. Domyślna wartość to fałsz.	boolean	NOT NULL
sell_price	Koszt jednostkowy sprzedaży odpadu. Domyślna wartość to 0.	numeric (6, 2)	NOT NULL
buy_vat	Stawka podatku vat - kupno.	numeric (2, 0)	NOT NULL
sell_vat	Stawka podatku vat - sprzedaż.	numeric (2, 0)	NOT NULL

Tabela 15. Tabela waste

2.13. Tabela waste_storage

Tabela waste_storage przechowuje informacje o magazynach i składach firmy ECO-SORT. Tabela waste_storage powiązana jest z tabelą waste.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
waste_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą waste.	integer	NOT NULL
name	Nazwa magazynu. Dane przyjmują wartości unikalne.	integer	NOT NULL
quantity	Ilość surowca w magazynie. Domyślna wartość to 0.	numeric (20,)	
capacity	Maksymalna ilość surowca jaką może przyjąć magazyn. Domyślna wartość to 0.	numeric (20,)	

Tabela 16. Tabela waste_storage

2.14. Tabela waste_storage_operation

Tabela waste_storage_operation przechowuje informacje o operacjach wykonywanych w magazynach i na składowiskach firmy ECO-SORT. Tabela waste_storage_operation powiązana jest z tabelami: waste_storage, employee i contract_collection_schedule.

Nazwa kolumny	Opis	Typ	NOT NULL
id	Kolumna zawiera klucz główny o własności autoincrement (system bazy danych automatycznie zwiększa wartość o 1 przy dopisaniu danych).	integer	NOT NULL
waste_storage_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą waste_storage.	integer	NOT NULL
employee_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą employee.	integer	NOT NULL
contract_collection_schedule_id	Kolumna zawiera klucz obcy, powiązanie z tabelą customer_collection_schedule.	integer	NOT NULL
sign	Znak pozycji: 1 - plus, -1 - minus.	smallint	NOT NULL
quantity	Ilość surowca w magazynie.	integer	NOT NULL
created_at	Data akcji. Domyślna wartość to bieżąca data.	timestamp without time zone	NOT NULL

Tabela 17. Tabela waste_storage_operation

3. Normalizacja bazy danych

Zaprojektowana baza danych spełnia warunek pierwszej postaci normalnej (tabela jest w pierwszej postaci normalnej, jeżeli wartości atrybutów są wartościami elementarnymi). Wszystkie atrybuty są atrybutami atomowymi (np. rozbicie adresu klienta na kolumny: street, home_nb, flat_nb, city, zip_code, country), żaden atrybut nie zawiera listy, której elementy mogłyby stanowić oddzielne rekordy danej tabeli.

Baza danych spełnia warunek drugiej postaci normalnej (tabela jest w drugiej postaci normalnej, jeżeli jest w pierwszej postaci normalnej i każdy atrybut zwykły jest w pełni funkcjonalnie zależny od klucza głównego).

Baza danych spełnia warunek trzeciej postaci normalnej (tabela jest w trzeciej postaci normalnej, jeżeli jest w drugiej postaci normalnej i żaden atrybut zwykły nie zależy funkcjonalnie przechodnio od klucza głównego).

W bazie nie występują redundancje. Każda informacja jest unikalna.

4. Procedury składowane

4.1. Procedura isValidAccountNumber

Procedura, w której zaimplementowano walidację numeru konta bankowego. Numer sprawdzany jest przy użyciu wyrażenia regularnego gdzie badana jest poprawność zadanych znaków, oraz z wykorzystaniem algorytmu sprawdzającego wartość cyfry kontrolnej.

```
CREATE FUNCTION isvalidaccountnumber(character varying) RETURNS boolean
   AS $_$
DECLARE
   nrb_char ALIAS FOR $1;
   nrb INTEGER[30];
   weights INTEGER[30] := '{57,93,19,31,71,75,56,25,51,73,17,89,38,62,45,53,15,50,5,49,34,81,76,27,90,9,30,3,10,1}';
   number1 INTEGER = 0;
   number2 INTEGER = 0;
   sum INTEGER = 0;
BEGIN
   IF (nrb_char ~* '^[0-9]{26}$') THEN
      FOR i IN 1 .. 26 LOOP
      nrb[i] := substring(nrb_char from i for 1);
      END LOOP;

      number1 := nrb[1];
      number2 := nrb[2];

      FOR i IN 1 .. 24 LOOP
      nrb[i] := nrb[i+2];
      END LOOP;

      nrb[25] := '2';
      nrb[26] := '5';
      nrb[27] := '2';
      nrb[28] := '1';
      nrb[29] := number1;
      nrb[30] := number2;

      FOR i IN 1 .. 30 LOOP
      sum := nrb[i]*weights[i] + sum;
      END LOOP;

      IF (sum % 97 = 1) THEN return true;
      ELSE return false;
      END IF;
   ELSE return false;
   END IF;
```

```
END;
$_$
  LANGUAGE plpgsql;
```

4.2. Procedura isValidNip

Procedura sprawdzająca poprawność wprowadzanego numeru NIP (Numer Identyfikacji Podatkowej). Numer sprawdzany jest przy użyciu wyrażenia regularnego gdzie badana jest poprawność zadanych znaków, oraz z wykorzystaniem algorytmu sprawdzającego wartość cyfry kontrolnej.

```
CREATE FUNCTION isvalidnip(character varying) RETURNS boolean
  AS $_$
DECLARE
  nip_char ALIAS FOR $1;
  nip INTEGER[10];
  weights INTEGER[9] := '{6,5,7,2,3,4,5,6,7}';
  sum INTEGER = 0;
  control_sum INTEGER = 0;
BEGIN
  IF (nip_char ~* '^[0-9]{10}$') THEN
    FOR i IN 1 .. 10 LOOP
    nip[i] := substring(nip_char from i for 1);
    END LOOP;

    FOR i IN 1 .. 9 LOOP
    sum := nip[i]*weights[i] + sum;
    END LOOP;
    control_sum := sum % 11;
    IF (nip[10]=control_sum) THEN return true;
    ELSE return false;
    END IF;
  ELSE return false;
  END IF;
END;
$_$
  LANGUAGE plpgsql;
```

4.3. Procedura isValidEmail

Procedura sprawdza poprawność adresu e-mail. Funkcjonalność realizowana jest przez odpowiednie wyrażenie regularne.

```
CREATE FUNCTION isvalidemail(email character varying) RETURNS boolean
  AS $_$
BEGIN
```

```
   return lower( email ) ~* E'[a-z0-9_\\-\\.]+@[a-z0-9.-]*[a-z0-9]+\\.[a-z]{1,5}$';
END;
$_$
   LANGUAGE plpgsql;
```

4.4. Procedura isValidPesel

Procedura sprawdzająca poprawność wprowadzanego numeru PESEL (numeru identyfikującego osobę w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności). W czasie testu przy użyciu wyrażenia regularnego badana jest poprawność zadanych znaków, a następnie z wykorzystaniem algorytmu sprawdzającego wartość cyfry kontrolnej.

```
CREATE FUNCTION isvalidpesel(character varying) RETURNS boolean
   AS $_$
DECLARE
   pesel_char ALIAS FOR $1;
   pesel INTEGER[11];
   weights INTEGER[10] := '{1,3,7,9,1,3,7,9,1,3}';
   sum INTEGER = 0;
   control_sum INTEGER = 0;
BEGIN
   IF (pesel_char ~* '^[0-9]{11}$') THEN
      FOR i IN 1 .. 11 LOOP
      pesel[i] := substring(pesel_char from i for 1);
      END LOOP;

      FOR i IN 1 .. 10 LOOP
      sum := pesel[i]*weights[i] + sum;
      END LOOP;

      control_sum := 10-(sum % 10);
      IF control_sum = 10 THEN control_sum := 0; END IF;

      IF (pesel[11]=control_sum) THEN return true;
      ELSE return false;
      END IF;
   ELSE return false;
   END IF;
END;
$_$
   LANGUAGE plpgsql;
```

4.5. Procedura isValidPhone

Procedura stanowi walidator numeru telefonicznego. Funkcjonalność realizowana jest przez odpowiednie wyrażenie regularne.

```
CREATE FUNCTION isvalidphone(phone character varying) RETURNS boolean
   AS $_$
BEGIN
   return phone ~* E'^\\+[0-9]{1,3}\\.[0-9]{9,10}$';
END;
$_$
   LANGUAGE plpgsql;
```

4.6. Procedura isValidRegon

Procedura sprawdzająca poprawność wprowadzanego numeru REGON (numer służący do identyfikacji podmiotów gospodarczych w Krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej). Numer sprawdzany jest przy użyciu wyrażenia regularnego gdzie badana jest poprawność zadanych znaków, oraz z wykorzystaniem algorytmu sprawdzającego wartość cyfry kontrolnej.

```
CREATE FUNCTION isValidRegon(character varying) RETURNS boolean
  AS $$
DECLARE
        regon_char ALIAS FOR $1;
        regon INTEGER[9];
        weights INTEGER[8] := '{8,9,2,3,4,5,6,7}';
        sum INTEGER = 0;
        control_sum INTEGER = 0;
BEGIN
        IF (regon_char ~* '^[0-9]{9}$') THEN
                FOR i IN 1 .. 9 LOOP
                regon[i] := substring(regon_char from i for 1);
                END LOOP;

                FOR i IN 1 .. 8 LOOP
                sum := regon[i]*weights[i] + sum;
                END LOOP;

                control_sum := sum % 11;

                IF (regon[9]=control_sum) THEN return true;
                ELSE return false;
                END IF;
        ELSE return false;
```

```
        END IF;

END;
$$ LANGUAGE 'plpgsql';
```

4.7. Procedura checkCompanyAddress

Procedura weryfikuje poprawność wprowadzania danych (czy dane są podane i czy są poprawne) dotyczących klientów. np. w przypadku firmy sprawdzane jest czy podany został regon, a w przypadku osoby prywatnej pesel, itp.

```
CREATE FUNCTION checkcompanyaddress() RETURNS trigger
  AS $$
DECLARE
  customerrow customer%ROWTYPE;
BEGIN
  IF ( TG_OP = 'INSERT' ) THEN
    SELECT * INTO customerrow FROM customer WHERE id = NEW.customer_id LIMIT 1;
    IF ( customerrow.is_company ) THEN
      IF ( NOT isValidRegon( NEW.regon ) ) THEN
        RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Regon "%" jest nie poprawny', NEW.regon ;
      ELSIF ( length( NEW.company_name ) = 0 ) THEN
        RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Nazwa firmy "%" jest zakrótka', NEW.company_name;
      END IF;
        ELSE
      IF ( NEW.regon IS NOT NULL ) THEN
        RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Tylko firmy mogą mieć przypisany regon';
      ELSIF( NEW.company_name IS NOT NULL ) THEN
        RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Tylko firmy mogą mieć przypisaną nazwę firmy';
      END IF;
    END IF;
  ELSIF (TG_OP = 'UPDATE') THEN
    IF ( OLD.regon != NEW.regon OR OLD.company_name != NEW.company_name ) THEN
      SELECT is_company INTO customerrow FROM customer WHERE id = NEW.customer_id LIMIT 1;
      IF ( customerrow.is_company ) THEN
        IF ( NOT isValidRegon( NEW.regon ) ) THEN
          RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Regon "%" jest nie poprawny', NEW.regon;
        ELSIF ( length( NEW.company_name = 0 ) ) THEN
            RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Nazwa firmy "%" jest zakrótka', NEW.company_name;
        END IF;
      ELSE
        IF ( NEW.regon IS NOT NULL ) THEN
          RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Tylko firmy mogą mieć przypisany regon';
        ELSIF( NEW.company_name IS NOT NULL ) THEN
          RAISE EXCEPTION 'checkCompanyAddress: Tylko firmy mogą mieć przypisaną nazwę firmy';
        END IF;
      END IF;
    END IF;
  END IF;
```

```
    RETURN NEW;
END;
$$
    LANGUAGE plpgsql;
```

4.8. Procedura getCityidByName

```
CREATE FUNCTION getcityidbyname(name character varying) RETURNS integer
    AS $$
DECLARE
    city_id VARCHAR(100);
BEGIN
    SELECT INTO city_id c.id FROM city c WHERE c.name = name;

    return city_id;
END;
$$
    LANGUAGE plpgsql;
```

4.9. Procedura getCollectionRegionIdByName

```
CREATE FUNCTION getcollectionregionidbyname(name character varying) RETURNS integer
    AS $$
DECLARE
    collection_region_id VARCHAR(100);
BEGIN
    SELECT INTO collection_region_id cr.id FROM collection_region cr WHERE cr.name = name;

    return collection_region_id;
END;
$$
    LANGUAGE plpgsql;
```

4.10. Procedura getCustomerIdByEmail

```
CREATE FUNCTION getcustomeridbyemail(email character varying) RETURNS integer
    AS $$
DECLARE
    customer_id INTEGER;
BEGIN
    IF NOT isValidEmail( email ) THEN
        RAISE EXCEPTION 'Nie poprawny adres email "%"', email;
    END IF;
    SELECT INTO customer_id c.id FROM customer c WHERE c.email = email;
    return customer_id;
END;
$$
    LANGUAGE plpgsql;
```

4.11. Procedura getWasteIdBySymbol

```
CREATE FUNCTION getwasteidbysymbol(symbol character varying) RETURNS integer
   AS $$
DECLARE
   waste_id INTEGER;
BEGIN
   SELECT INTO waste_id w.id FROM waste w WHERE w.symbol = symbol;
   return waste_id;
END;
$$
   LANGUAGE plpgsql;
```

5. Procedury wyzwalane

5.1. Procedura wyzwalana checkCompanyAddress

Procedura jest wyzwalana przy dodawaniu i aktualizacji danych. Weryfikuje dane z wykorzystaniem procedury checkCompanyAddress (opis 5.11).

```
CREATE TRIGGER checkcompanyaddress
   BEFORE INSERT OR UPDATE ON customer_address
   FOR EACH ROW
   EXECUTE PROCEDURE checkcompanyaddress();
```

6. Wybór i charakterystyka narzędzi realizacji systemu bazy danych

Aplikacja została napisana w języku PHP w architekturze typu klient-serwer. Klientem może być dowolna przeglądarka internetowa (zalecana Firefox w wersji 3.0 lub wyższej, Internet Explorer w wersji 7 lub wyższej, Opera lub Chrome), a serwerem dowolny serwer potrafiący obsługiwać język PHP w wersji co najmniej 5.2.4 oraz udostępniający bazę danych Postgresql 8.X.

Aplikacja bazuje na frameworku Symfony w wersji 1.4 w połączeniu z frameworkiem javascriptowym jQuery 1.4. Została napisana obiektowo i jako ORM-a używa Propela 1.5.

Wybór środowiska podyktowany był przedmiotem projektu dyplomowego i znajomością ww. oprogramowania. PostgreSQL to jeden z najpopularniejszych systemów zarządzania relacyjnymi bazami danych udostępniony na licencji BSD (Berkeley Software Distribution License, BSDL). Procedury składowane, procedury wyzwalane zostały napisane we wbudowanym języku bazy tj. PL/pgSQL. Ponieważ

aplikacja posiada architekturę obiektową, a system bazy danych operuje na relacjach konieczne było zastosowanie techniki ORM (ang. Object-Relational Mapping), czyli mapowania obiektowo-relacyjnego. ORM to sposób odwzorowania obiektowej architektury systemu informatycznego na relacyjną bazę danych. Te rolę w naszym projekcie pełni przywołany wcześniej Propel.

7. Projekt interfejsu użytkownika

Aplikacja oparta jest na interfejsie przeglądarkowym, udostępniona pod adresem http://eco-sort.etechnika.eu . Po wyświetleniu ww. witryny użytkownik proszony jest o zalogowanie się do systemu (login: demo, hasło: eco-sort).

Rysunek 5. Okno logowania

Następuje uwierzytelnienie i autoryzacja użytkownika, aplikacja wyświetla panel główny systemu. W górnej części strony pod znakiem firmowym i mottem przedsiębiorstwa prezentowane jest menu (Rysunek 6.) pozwalające użytkownikowi na nawigację po aplikacji (klienci, pracownicy, magazyn, itp.). Poniżej wyświetlane są skróty do najczęstszych operacji wykonywanych w systemie tj. wyszukiwanie i dodawanie klientów, wyszukiwanie i dodawanie umów (Rysunek 7.).

Rysunek 6. Menu główne

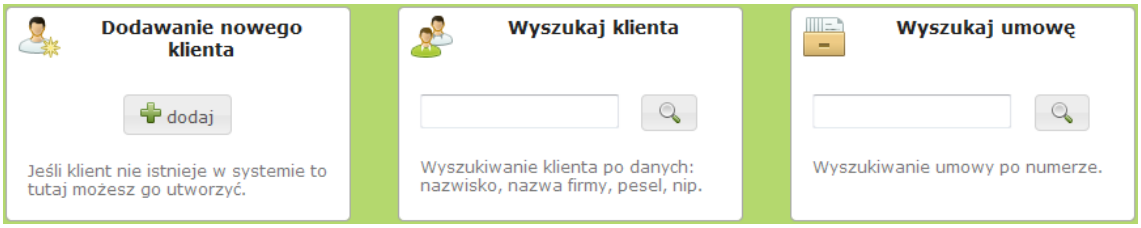

Rysunek 7. Skróty do najczęściej wykonywanych operacji

Użytkownik pracuje w oparciu o wyświetlane listy rekordów lub formularze. Listy rekordów wyposażone są w sortowanie po zawartości wybranych kolumn. Kolejne strony zawierają przyciski umożliwiające podjęcie akcji na danym rekordzie np. dodawanie, edycję, listowanie danych. Na wszystkich przyciskach obok opisu znajdują się czytelne piktogramy dzięki czemu zwiększono czytelność przekazu (Rysunek 8.).

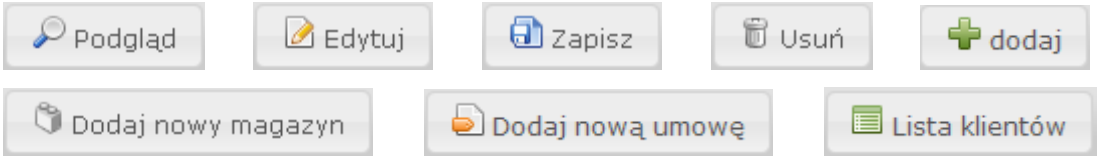

Rysunek 8. Przykładowe przyciski

W czasie projektowania nawigacji po systemie uwzględniliśmy typowe scenariusze działania przyszłych użytkowników. Strony umożliwiające podgląd danych w niektórych przypadkach zostały wzbogacone o dodatkowe przyciski, które przenoszą użytkownika w zadane miejsce w systemie, dzięki czemu nie musi każdorazowo wracać do panelu głównego systemu. Ww. strony zapewniają również jednoczesny podgląd informacji powiązanych tak, aby użytkownik nie musiał wielokrotnie przełączać się pomiędzy stronami np. w celu analizy bieżącej sytuacji w magazynach danego surowca (podgląd danych surowca umożliwia jednoczesne przeglądanie pojemności i stanu zapełnienia wszystkich magazynów dla niego dedykowanych oraz umożliwia bezpośrednie przejście do edycji danych surowca lub dodanie nowego magazynu). W trakcie edycji formularza system sprawdza czy niezbędne dane zostały uzupełnione. Jeżeli użytkownik w trakcie wpisywania danych do popełni błąd system informuje o tym fakcie i wymusza poprawę. Po poprawnym wykonaniu operacji na ekranie prezentowany jest stosowny komunikat.
Po zakończeniu pracy użytkownik wychodzi z systemu za pomocą przycisku wyloguj znajdującego się w prawym górnym roku strony.

Z powodu krótkiego czasu realizacji i znacznych rozmiarów aplikacji nie zrealizowano funkcjonalności różnicującej zakres uprawnień poszczególnych użytkowników. W obecnej chwili każdy użytkownik zalogowany do systemu ma dostęp do wszystkich funkcji.

Rozdział III - Opis realizacji

1. Zrealizowane funkcjonalności

Do realizacji wybraliśmy następujące funkcjonalności w systemie:

- Logowanie,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd danych pracowników,
- Zmiana statusu pracowników,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd danych surowców,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd danych magazynów,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd miast,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd ulic,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd stref odbioru,
- Dodawanie i usuwanie harmonogramu odbioru dla strefy,
- Dodawanie, usuwanie, edycja i podgląd danych klientów,
- Dodawanie i podgląd umów stałych,
- Naliczanie opłaty manipulacyjnej lub rabatu,
- Ustalanie harmonogramu odbioru dla umowy.

Wyżej wymienione funkcje realizują wszystkie najważniejsze potrzeby zarządzających firmą ECO-SORT. System posiada moduł uwierzytelniania dostępu. Dane pracowników (również dane osób, które już nie pracują w firmie) są przechowywane w bazie danych. Kierownik zarządza magazynami i surowcami (z wyłączeniem raportów) ustala rejon odbioru, generuje harmonogram odbioru dla umów stałych. Dla umów stałych wygenerowany harmonogram jest obligatoryjny dla danej strefy. Dla umów jednorazowych harmonogram jest ustalany indywidualnie. Zrealizowane zostały funkcje pozwalające na zarządzanie bazą klientów, rejestrację umów stałych i jednorazowych. Z powodu krótkiego czasu realizacji i znacznych rozmiarów aplikacji nie zrealizowano funkcjonalności pozwalających na rozlicznie umowy, sporządzenie aneksu i wypowiedzenia, wysyłki i rejestracji surowców.

2. Instrukcja – przykładowe scenariusze pracy użytkownika

Poniżej zostały omówione wybrane przykładowe scenariusze pracy użytkownika:

- dodanie klienta, sporządzenie umowy i ustalenie harmonogramu odbioru,
- zarządzanie surowcami i magazynami.

W obu przypadkach użytkownik rozpoczyna prace od uruchomienia przeglądarki internetowej i wpisania w pasku adresu witryny http://eco-sort.etechnika.eu (Rysunek 9.).

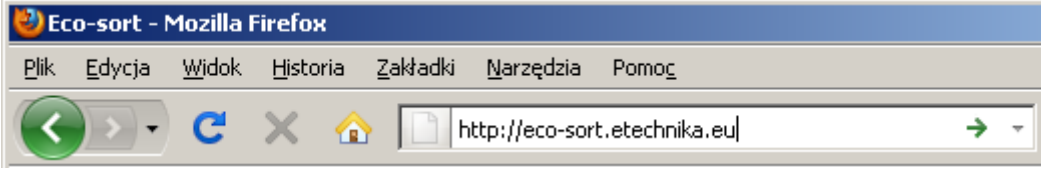

Rysunek 9. Uruchomienie aplikacji

Po potwierdzeniu za pomocą przycisku Przejdź do strony lub klawisza Enter wyświetlony zostanie Panel logowania (Rysunek 5.). Użytkownik podaje swój login i hasło potwierdzając operację przyciskiem Loguj. Nastąpi przeładowanie strony i wyświetlona zostanie panel główny systemu. W górnej znajduje się menu pozwalające użytkownikowi na nawigację po aplikacji, poniżej skróty do najczęstszych operacji wykonywanych w systemie.

2.1. Dodanie klienta, sporządzenia umowy i ustalenie harmonogramu odbioru

Użytkownik decyduje się na dodanie klienta z panelu głównego wybiera odpowiednią opcję (Rysunek 7.). Następuje przeładowanie strony, na ekranie zostaje wyświetlony formularz (Rysunek 10.).

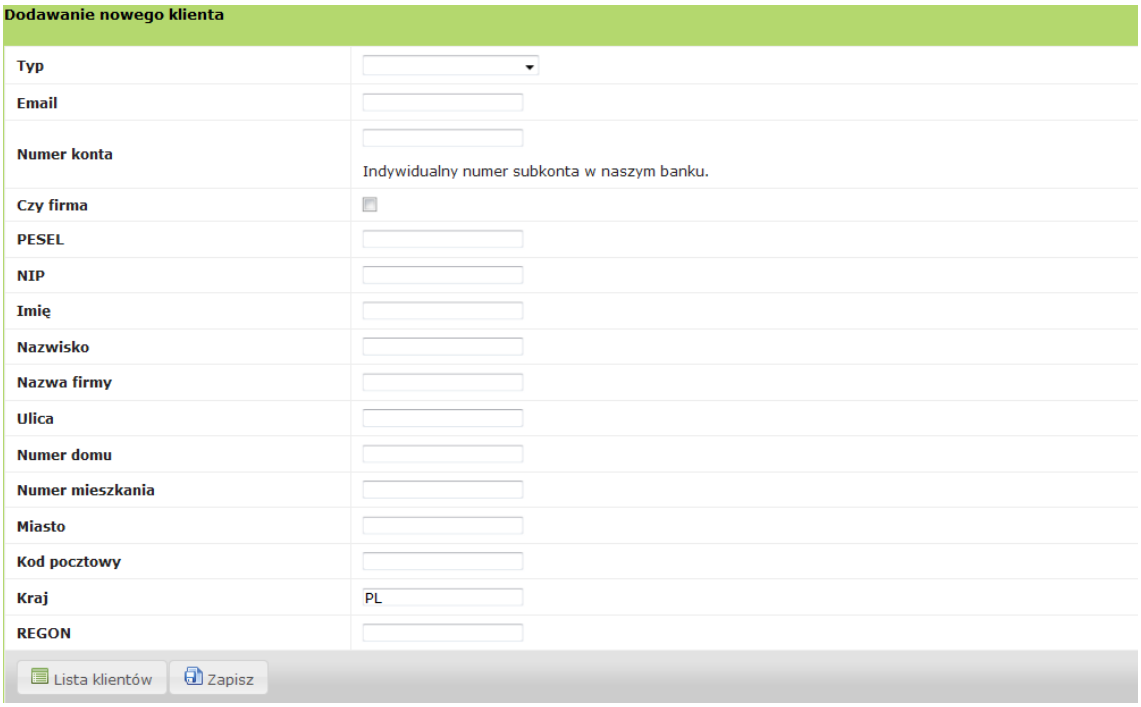

Dodawanie nowego klienta

Typ	
Email	
Numer konta	Indywidualny numer subkonta w naszym banku.
Czy firma	
PESEL	
NIP	
Imię	
Nazwisko	
Nazwa firmy	
Ulica	
Numer domu	
Numer mieszkania	
Miasto	
Kod pocztowy	
Kraj	PL
REGON	

Lista klientów | Zapisz

Rysunek 10. Dodawanie nowego klienta

Użytkownik wprowadza niezbędne dane i potwierdza operację klikając w przycisk Zapisz. System potwierdza rejestrację nowego klienta. System przechodzi do podglądu danych klienta i udostępnia opcję Dodaj nową umowę (Rysunek 11.).

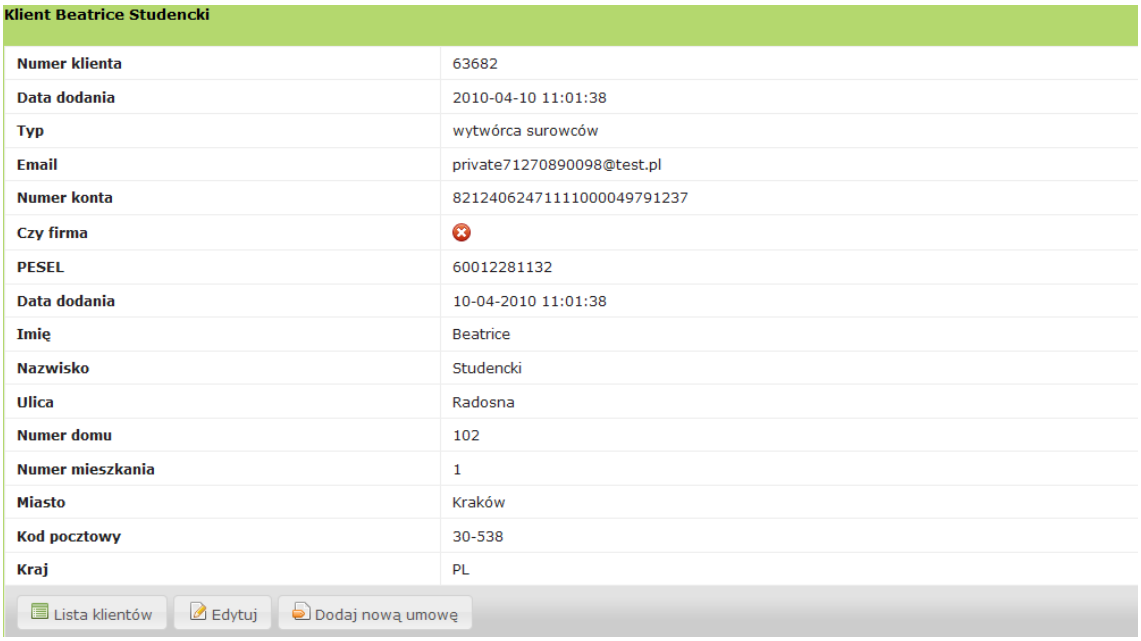

Klient Beatrice Studencki

Numer klienta	63682
Data dodania	2010-04-10 11:01:38
Typ	wytwórca surowców
Email	private71270890098@test.pl
Numer konta	82124062471111000049791237
Czy firma	
PESEL	60012281132
Data dodania	10-04-2010 11:01:38
Imię	Beatrice
Nazwisko	Studencki
Ulica	Radosna
Numer domu	102
Numer mieszkania	1
Miasto	Kraków
Kod pocztowy	30-538
Kraj	PL

Lista klientów | Edytuj | Dodaj nową umowę

Rysunek 11. Nowy klient zarejestrowany

Użytkownik decyduje o dodaniu nowej umowy, system wyświetla stronę pozwalającą dokonać wyboru typu umowy (Rysunek 12.).

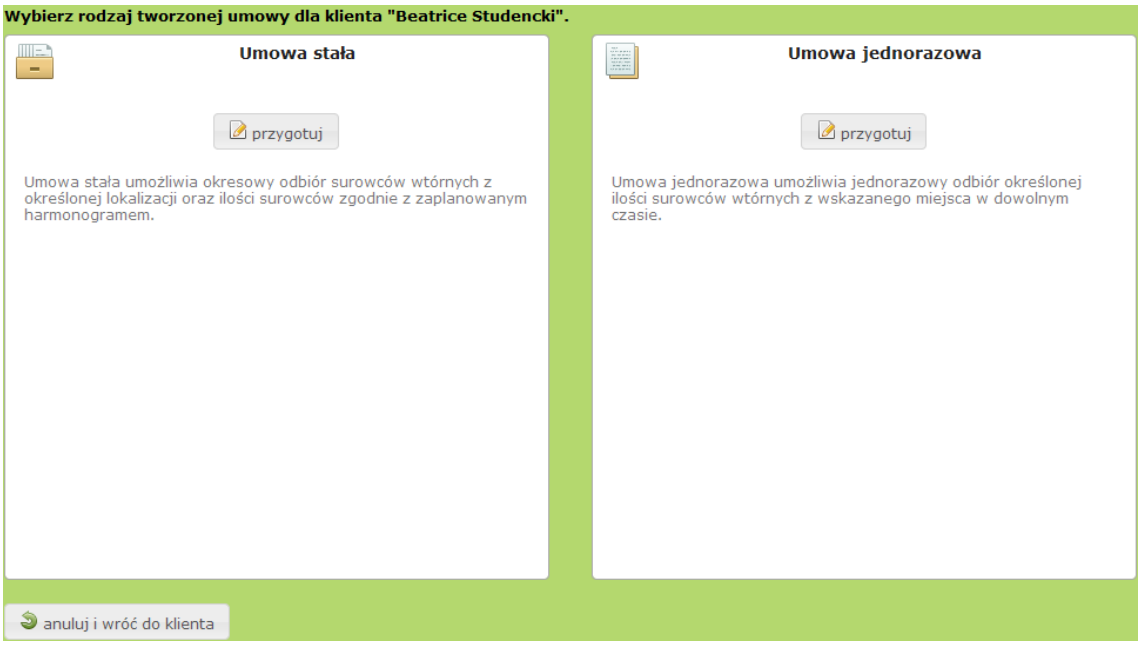

Rysunek 12. Wybór typu umowy

Użytkownik wybiera umowę stałą następuje przeładowanie strony i wyświetlony zostaje formularz, w którym uzupełnione zostaną parametry usługi (Rysunek 13.).

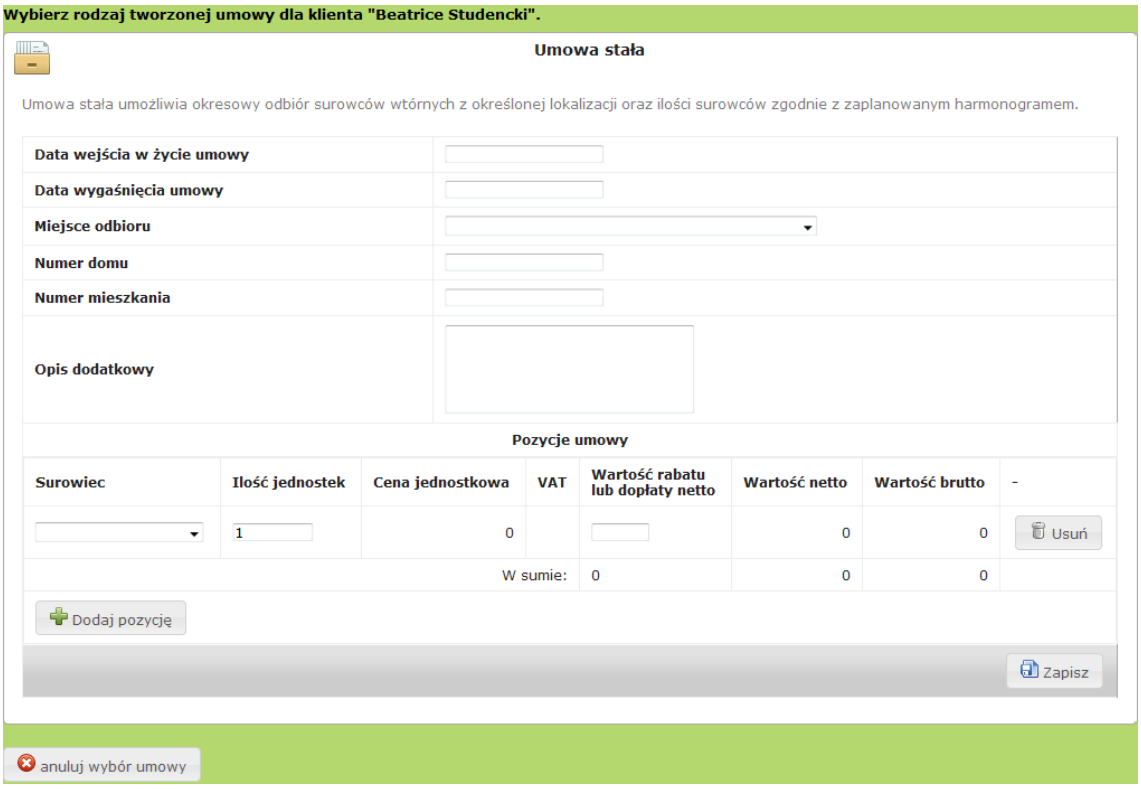

Rysunek 13. Formularz umowy stałej

Użytkownik uzupełnia niezbędne pola powyższego formularza i potwierdza operację przyciskiem zapisz. Następuje przeładowanie strony, zaprezentowana zostaje podpisana

umowa wraz ze wszystkimi szczegółami (m.in. dane klienta, dane usługi, data dodania umowy, imię i nazwisko pracownika wprowadzającego umowę do systemu).

Umowa 35/2010

Rodzaj umowy	Umowa stała	**Rozliczona**	
Data podpisania	30-06-2010	**Przygotował**	Szymon Przybyło (przybylos)
Data wejścia w życie umowy	30-06-2010	**Data wygaśnięcia umowy**	31-12-2010

Dane klienta Beatrice Studencki

Data dodania	10-04-2010 11:01:38
Imię	Beatrice
Nazwisko	Studencki
Ulica	Radosna
Numer domu	102
Numer mieszkania	1
Miasto	Kraków
Kod pocztowy	30-538
Kraj	PL

Strefa odbioru (Miasto), Miejsce odbioru Numer domu / Numer mieszkania: Mistrzejowice (Kraków), Osiedle Bohaterów Września 1 / 1

Opis dodatkowy

Pozycje umowy

Numer pozycji	Nazwa pozycji	Surowiec	Opis dodatkowy	Ilość jednostek	Cena jednostkowa	VAT	Wartość rabatu lub dopłaty netto	Wartość netto	Wartość brutto
1	Stały odbiór	Tworzywo sztuczne		1000	0.20	22.00	0.00	200	244
						W sumie:	**0**	**200**	**244**

Lista umów | Ustal harmonogram

Rysunek 14. Podpisana umowa stała

Użytkownik może przejść do ustalenia harmonogramu odbioru dla umowy. W systemie w module zarządzania strefami odbioru Kierownik ustalił harmonogram odbioru surowców dla każdej strefy. Pracownik działu umów, aby ustalić z klientem, kiedy surowce będą odbierane w ramach konkretnej umowy klika w przycisk Ustal harmonogram (Rysunek 14.). Na ekranie wyświetlona zostaje lista dostępnych terminów oznaczonych żółtym kolorem w kalendarzu (Rysunek 15.).

Rysunek 15. Ustalanie harmonogramu odbioru dla umowy

2.2. Zarządzanie surowcami i magazynami

Kierownik analizuje listę odbieranych surowców (Rysunek 16.).

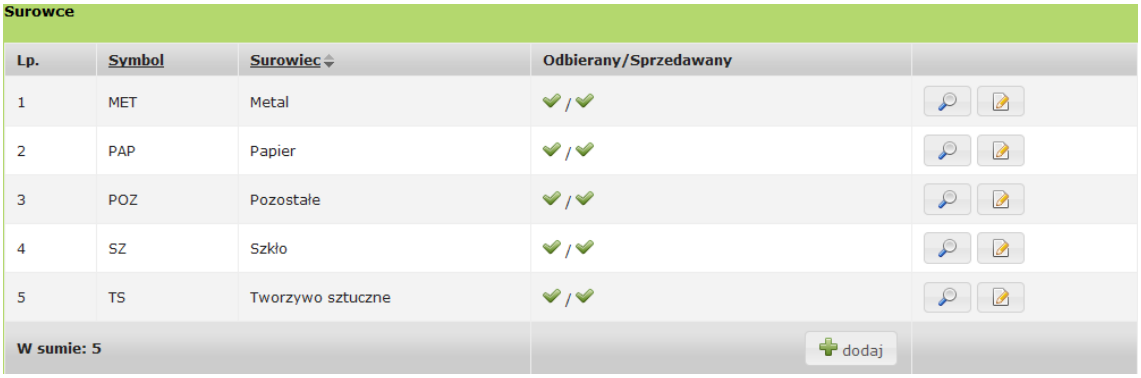

Rysunek 16. Lista surowców

Kierownik przegląda dane kolejnych surowców i sprawdza poziom zapełnienia magazynów. W szczegółach dotyczących Tworzyw sztucznych (Rysunek 17.) można zauważyć, że chociaż nadal są skupowane to brak na nie miejsca w magazynie (Plac 2 sektor B).

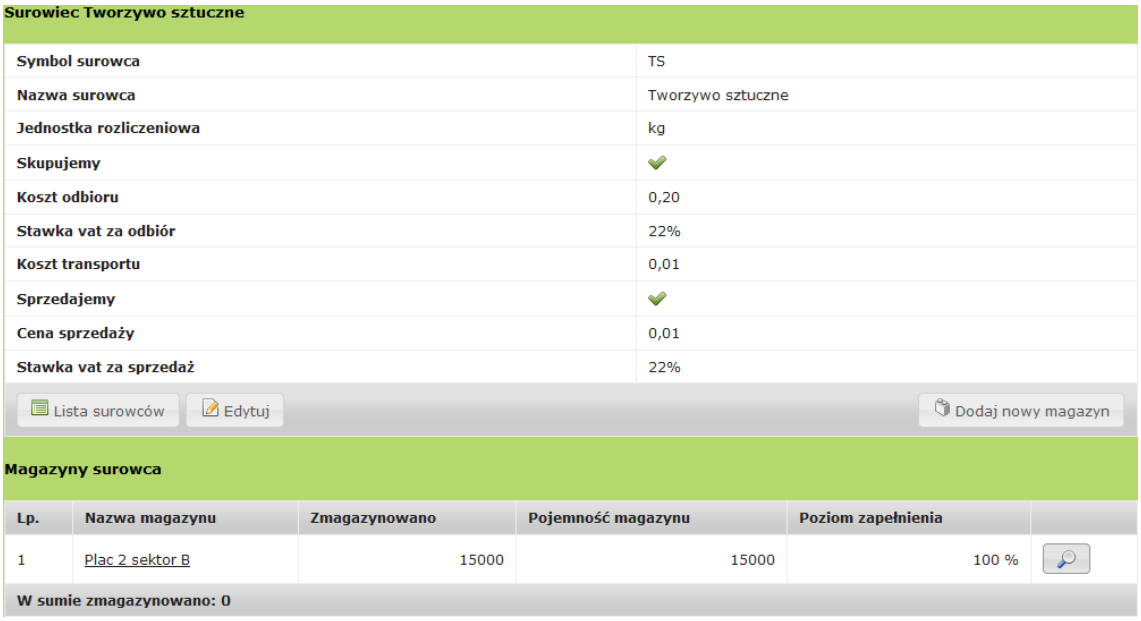

Surowiec Tworzywo sztuczne

Symbol surowca	TS
Nazwa surowca	Tworzywo sztuczne
Jednostka rozliczeniowa	kg
Skupujemy	✔
Koszt odbioru	0,20
Stawka vat za odbiór	22%
Koszt transportu	0,01
Sprzedajemy	✔
Cena sprzedaży	0,01
Stawka vat za sprzedaż	22%

Lista surowców | Edytuj | Dodaj nowy magazyn

Magazyny surowca

Lp.	Nazwa magazynu	Zmagazynowano	Pojemność magazynu	Poziom zapełnienia	
1	Plac 2 sektor B	15000	15000	100 %	

W sumie zmagazynowano: 0

Rysunek 17. Szczegółowe dane surowca

Kierownik może zdecydować o zaprzestaniu skupu (przechodzi do edycji surowca klikając w przycisk Edytuj), zmienić wielkość istniejącego magazynu (przycisk Przeglądaj w sekcji Magazyny surowca, a następnie Edytuj), zmienić lub dodać nowy magazyn (przycisk Dodaj nowy magazyn). Wybiera trzecią możliwość i dodaje nowe miejsce składowania surowca (Plac 2 sektor D). Na ekranie wyświetlany jest formularz dodawania nowego magazynu (Rysunek 18.).

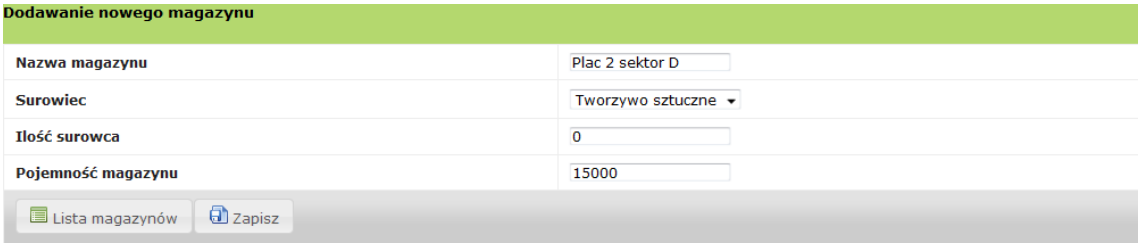

Dodawanie nowego magazynu

Nazwa magazynu	Plac 2 sektor D
Surowiec	Tworzywo sztuczne
Ilość surowca	0
Pojemność magazynu	15000

Lista magazynów | Zapisz

Rysunek 18. Dodawanie nowego magazynu surowców

Po zatwierdzeniu operacji przyciskiem Zapisz, parametry nowego miejsca składowania tworzyw sztucznych prezentowane są na liście magazynów właściwych dla tworzyw sztucznych (Rysunek 19.).

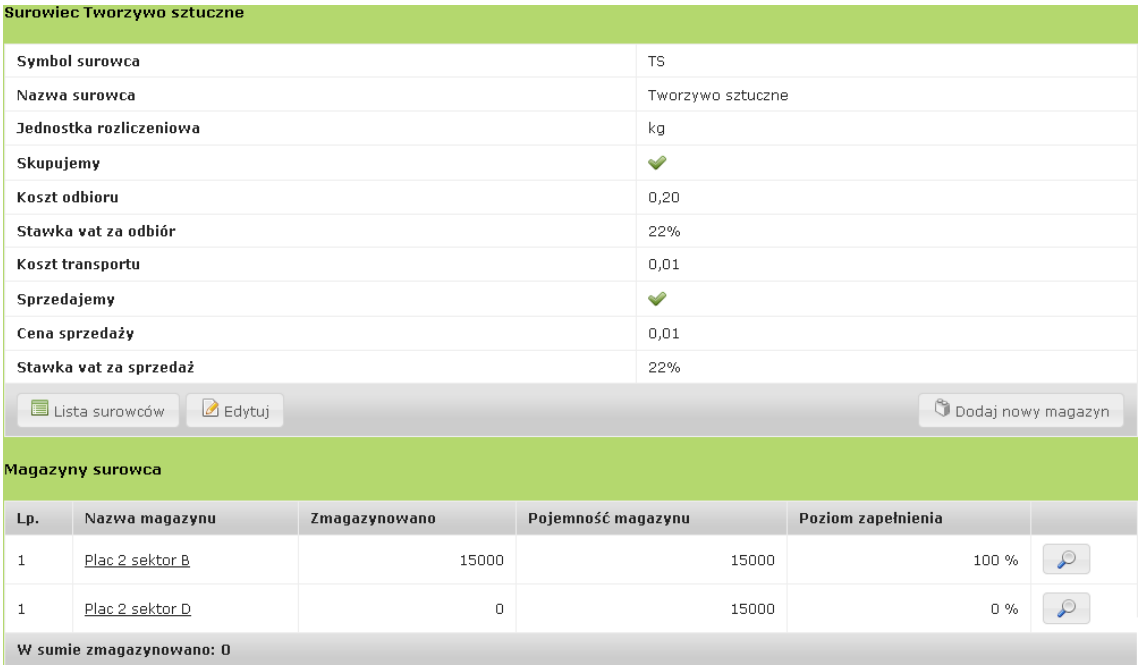

Surowiec Tworzywo sztuczne

Symbol surowca	TS
Nazwa surowca	Tworzywo sztuczne
Jednostka rozliczeniowa	kg
Skupujemy	✔
Koszt odbioru	0,20
Stawka vat za odbiór	22%
Koszt transportu	0,01
Sprzedajemy	✔
Cena sprzedaży	0,01
Stawka vat za sprzedaż	22%

Lista surowców | Edytuj | Dodaj nowy magazyn

Magazyny surowca

Lp.	Nazwa magazynu	Zmagazynowano	Pojemność magazynu	Poziom zapełnienia	
1	Plac 2 sektor B	15000	15000	100 %	
1	Plac 2 sektor D	0	15000	0 %	

W sumie zmagazynowano: 0

Rysunek 19. Dane surowca wraz z zaktualizowaną listą magazynów

Po zakończeniu pracy użytkownik opuszcza aplikację przy użyciu przycisku wyloguj znajdującego się w prawym górnym roku okna strony (Rysynek 20.).

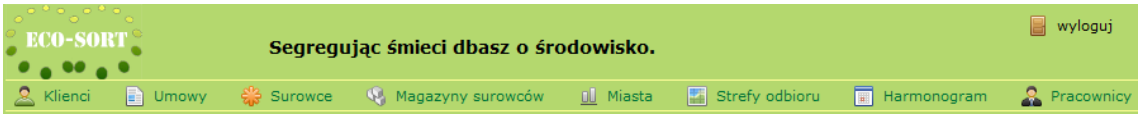

Rysunek 20. Przycisk wyloguj

3. Przeprowadzone testy

Testy aplikacji odbywały się przy użyciu przeglądarki Firefox 3.6 i serwerze WWW Apache działającym pod systemem operacyjnym Linux. Interpreter PHP był w wersji 5.2.13. Baza danych (Postgresql w wersji 8.3.11) została umieszczona na tej samej maszynie, co serwer WWW.

W celu sprawdzenia wydajności bazy danych przy obsłudze dużej ilości rekordów wygenerowano dane testowe około 100 tysięcy klientów. W wyniku testów stwierdzono, że czas odpowiedzi aplikacji przy wyszukiwaniu, edycji i dodawaniu danych jest akceptowalny i zależy od obciążenia systemu przez użytkowników.

W czasie budowy kolejne elementy systemu były na bieżąco testowane i poprawiane.

Zakończenie

W ramach projektu dyplomowego został stworzony system dla fikcyjnego zakładu zbiórki surowców wtórnych ECO-SORT. Zaprojektowano w całości bazę danych w tym zaimplementowano niezbędne procedury składowane, procedury wyzwalane. Przed zapisaniem do bazy dane są sprawdzane zarówno przy pomocy wyrażeń regularnych (poprawność wprowadzanych znaków) jak i walidatorów umożliwiających weryfikację danych liczbowych (NIP, PESEL, REGON, IBAN) przy użyciu algorytmów wykorzystujących cyfry kontrolne. Po stronie aplikacji zaimplementowaliśmy większość przypadków użycia. Zaprojektowany został interfejs użytkownika pozwalający na intuicyjną pracę w systemie. Ergonomiczny panel główny, przejrzyste formularze zapewniają łatwą nawigację i pracę w programie. Z uwagi na ograniczoną ilość czasu przeznaczoną na realizacje ww. zadania system nie uzyskał pełnej funkcjonalności, ale przygotowany projekt bazy oraz sposób implementacji aplikacji przeznaczonej dla użytkowników umożliwia jego dalszą rozbudowę.

Bibliografia

[1] Garcia-Molina H. Ullman J. D. Widom J. *Systemy baz danych. Pełen wykład.* WNT, Warszawa 2006

[2] Korry Douglas, Susan Douglas *PostgreSQL*, Second edition, Sams Publishing, 2006

[3] Sharon Allen *Modelowanie danych*, Wydawnictwo Helion 2006

[4] http://www.postgresql.org/docs/

[5] http://www.php.net/manual/

Spis rysunków

Rysunek 1. Diagram przypadków użycia 10
Rysunek 2. Zaktualizowany diagram przypadków użycia 11
Rysunek 3. Schemat bazy danych 45
Rysunek 4. Schemat bazy danych (tabele i nazwy kolumn) 46
Rysunek 5. Okno logowania 61
Rysunek 6. Menu główne 61
Rysunek 7. Skróty do najczęściej wykonywanych operacji 61
Rysunek 8. Przykładowe przyciski 62
Rysunek 9. Uruchomienie aplikacji 64
Rysunek 10. Dodawanie nowego klienta 65
Rysunek 11. Nowy klient zarejestrowany 65
Rysunek 12. Wybór typu umowy 66
Rysunek 13. Formularz umowy stałej 66
Rysunek 14. Podpisana umowa stała 67
Rysunek 15. Ustalanie harmonogramu odbioru dla umowy 68
Rysunek 16. Lista surowców 68
Rysunek 17. Szczegółowe dane surowca 69
Rysunek 18. Dodawanie nowego magazynu surowców 69
Rysunek 19. Dane surowca wraz z zaktualizowaną listą magazynów 70
Rysunek 20. Przycisk wyloguj 70

Spis tabel

Tabela 1. Tabela przedstawia listę zidentyfikowanych przypadków użycia 14
Tabela 2. Tabela przedstawia listę wszystkich zidentyfikowanych przypadków użycia 28
Tabela 3. Lista wszystkich tabel w schemacie bazy danych 47
Tabela 4. Tabela city 47
Tabela 5. Tabela collection_region 48
Tabela 6. Tabela collection_region_schedule 48
Tabela 7. Tabela collection_region_street 48
Tabela 8. Tabela contract 49
Tabela 9. Tabela contract_position 49
Tabela 10. Tabela customer 50
Tabela 11. Tabela customer_address 50
Tabela 12. Tabela customer_collection_schedule 51
Tabela 13. Tabela employee 51
Tabela 14. Tabela payment 52
Tabela 15. Tabela waste 52
Tabela 16. Tabela waste_storage 52
Tabela 17. Tabela waste_storage_operation 53

Załączniki

Do dokumentacji dołączamy płytę CD zawierającą elektroniczną wersję pracy skrypt generujący bazę danych (wraz z danymi testowymi), jak również pliki aplikacji.

GNU Free Documentation License

Version 1.3, 3 November 2008

Copyright © 2000, 2001, 2002, 2007, 2008 Free Software Foundation, Inc. <http://fsf.org/>

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

0. PREAMBLE

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other functional and useful document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it,

either commercially or noncommercially. Secondarily, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of "copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS

This License applies to any manual or other work, in any medium, that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License. Such a notice grants a world-wide, royalty-free license, unlimited in duration, to use that work under the conditions stated herein. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you". You accept the license if you copy, modify or distribute the work in a way requiring permission under copyright law.

A "Modified Version" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "Secondary Section" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (Thus, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal, commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "Invariant Sections" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License. If a section does not fit the above definition of Secondary then it is not allowed to be designated as Invariant. The Document may contain zero Invariant Sections. If the Document does not identify any Invariant Sections then there are none.

The "Cover Texts" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License. A Front-Cover Text may be at most 5 words, and a Back-Cover Text may be at most 25 words.

A "Transparent" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, that is suitable for revising the document straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup, or absence of markup, has been arranged to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. An image format is not Transparent if used for any substantial amount of text. A copy that is not "Transparent" is called "Opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML, PostScript or PDF designed for human modification. Examples of transparent image formats include PNG, XCF and JPG. Opaque formats include proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML, PostScript or PDF produced by some word processors for output purposes only.

The "Title Page" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

The "publisher" means any person or entity that distributes copies of the Document to the public.

A section "Entitled XYZ" means a named subunit of the Document whose title either is precisely XYZ or contains XYZ in parentheses following text that translates XYZ in another language. (Here XYZ stands for a specific section name mentioned below, such as "Acknowledgements", "Dedications", "Endorsements", or "History".) To "Preserve the Title" of such a section when you modify the Document means that it remains a section "Entitled XYZ" according to this definition.

The Document may include Warranty Disclaimers next to the notice which states that this License applies to the Document. These Warranty Disclaimers are considered to be included by reference in this License, but only as regards disclaiming warranties: any other implication that these Warranty Disclaimers may have is void and has no effect on the meaning of this License.

2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies (or copies in media that commonly have printed covers) of the Document, numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back-Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition. Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a computer-network location from which the general network-using public has access to download using public-standard network protocols a complete Transparent copy of the Document, free of added material. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified Version filling the

role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

* A. Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission.

* B. List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has fewer than five), unless they release you from this requirement.

* C. State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher.

* D. Preserve all the copyright notices of the Document.

* E. Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices.

* F. Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below.

* G. Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice.

* H. Include an unaltered copy of this License.

* I. Preserve the section Entitled "History", Preserve its Title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section Entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence.

* J. Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section. You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission.

* K. For any section Entitled "Acknowledgements" or "Dedications", Preserve the Title of the section, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein.

* L. Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles.

* M. Delete any section Entitled "Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version.

* N. Do not retitle any existing section to be Entitled "Endorsements" or to conflict in title with any Invariant Section.

* O. Preserve any Warranty Disclaimers.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section Entitled "Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties—for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to 25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are

acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice, and that you preserve all their Warranty Disclaimers.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections Entitled "History" in the various original documents, forming one section Entitled "History"; likewise combine any sections Entitled "Acknowledgements", and any sections Entitled "Dedications". You must delete all sections Entitled "Endorsements".

6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an "aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one half of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that bracket the Document within the aggregate, or the electronic equivalent of covers if the Document is in electronic form. Otherwise they must appear on printed covers that bracket the whole aggregate.

8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License, and all the license notices in the Document, and any Warranty Disclaimers, provided that you also include the original English version of this License and the original versions of those notices and disclaimers. In case of a disagreement between the translation and the original version of this License or a notice or disclaimer, the original version will prevail.

If a section in the Document is Entitled "Acknowledgements", "Dedications", or "History", the requirement (section 4) to Preserve its Title (section 1) will typically require changing the actual title.

9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense, or distribute it is void, and will automatically terminate your rights under this License.

However, if you cease all violation of this License, then your license from a particular copyright holder is reinstated (a) provisionally, unless and until the copyright holder explicitly and finally terminates your license, and (b) permanently, if the copyright holder fails to notify you of the violation by some reasonable means prior to 60 days after the cessation.

Moreover, your license from a particular copyright holder is reinstated permanently if the copyright holder notifies you of the violation by some reasonable means, this is the first time you have received notice of violation of this License (for any work) from that copyright holder, and you cure the violation prior to 30 days after your receipt of the notice.

Termination of your rights under this section does not terminate the licenses of parties who have received copies or rights from you under this License. If your rights have been terminated and not permanently reinstated, receipt of a copy of some or all of the same material does not give you any rights to use it.

10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See http://www.gnu.org/copyleft/.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License "or any later version" applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document specifies that a proxy can decide which future versions of this License can be used, that proxy's public statement of acceptance of a version permanently authorizes you to choose that version for the Document.

11. RELICENSING

"Massive Multiauthor Collaboration Site" (or "MMC Site") means any World Wide Web server that publishes copyrightable works and also provides prominent facilities for anybody to edit those works. A public wiki that anybody can edit is an example of such a server. A "Massive Multiauthor Collaboration" (or "MMC") contained in the site means any set of copyrightable works thus published on the MMC site.

"CC-BY-SA" means the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 license published by Creative Commons Corporation, a not-for-profit corporation with a principal place of business in San Francisco, California, as well as future copyleft versions of that license published by that same organization.

"Incorporate" means to publish or republish a Document, in whole or in part, as part of another Document.

An MMC is "eligible for relicensing" if it is licensed under this License, and if all works that were first published under this License somewhere other than this MMC, and subsequently incorporated in whole or in part into the MMC, (1) had no cover texts or invariant sections, and (2) were thus incorporated prior to November 1, 2008.

The operator of an MMC Site may republish an MMC contained in the site under CC-BY-SA on the same site at any time before August 1, 2009, provided the MMC is eligible for relicensing.